Mr. I. PENIKS
4223 Dorchester Str. W.
Montreal 6, P. Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto. Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš, 102—15 65 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 59./82. TREŠDIEN, 1952. G. 30. JŪLIJĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš, 102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa: slud. daļā $1,40; tekstā $2,80 par vienu collas telpu 1 slejā

KARALIS FARUKS ATTEICIES NO TROŅA

Ģenerālis Mohameds Naguibs, kas pirms dažām dienām ar militāriem spēkiem sagrāba varu Ēģiptē, ar saviem karavīriem iebrucis karaļa Faruka pilī Aleksandrijā. Faruks atteicies no troņa. No ticamiem avotiem nāk ziņas, ka Faruks atteicies par labu savam dēlam, 7 mēn. vecam princim Ahmedam Faudu. Karalis atstāj Ēģipti nekavējoties.

Ar karaļa Faruka padzīšanu drāmatiskie notikumi Ēģiptē varbūt ir sasnieguši vislielāko uzviļņojumu, bet nav beigušies. Tautā valda milzīgs satraukums, klīst visdažādākās valodas, dažur sāk runāt ieroči. Taču šķiet valsts vadības atslēga atrodas militāristu vadoņa ģenerāļa Naguiba stingrajās rokās.

Ģen. Naguibs, kas pats personiski bija devies uz Aleksandrijas pili pavilkt treknu svītru „farukiādei", tā īstenojot sacelšanās galveno mērķi, īsā radiorunā aicinājis tautu nezaudēt mieru un palikt aukstasinīgai, jo „šī ir diena, kad man jārīkojas."

Pēc tam, kad Naguibs bija saņēmis valsts grožus savās rokās, viņu pārsteidza mulsinošas ziņas no Aleksandrijas. Ēģiptiešu kaŗa flote, kas kreisē Vidusjūras ūdeņos, neesot lojāla pret viņa jauno režīmu. Tālab viņš pats devās uz Aleksandriju, lai tur „ievestu lietas pareizās sliedēs."

Pēc garas apspriedes ar premjēru Ali Maheru, ko karalis apstiprināja šai postenī uz ģenerāļa pieprasījumu, Naguibs devās uz karaļa pili bruņotu karaspēka vienību priekšgalā.

Pils priekšā viņu ceļā stājās karaļa miesas sardze. Kad tā neklausīja brīdinājumam „novākties no ceļa", Naguiba vīri atklāja uguni. Iesteidzoties pilī, ģenerāļa karotāji tūdaļ apcietināja Faruka galveno padomnieku ģenerālleitnantu Abdulu Nagoumi.

Uzzinājis par sadursmi, premjērs Mahers steigšus traucās uz Aleksandriju. Ierodoties karaļa pilī, viņš tūdaļ dārzā pamanīja Faruku.

Armijas virsnieku jaunākā paaudze, apvērsuma īstā vadītāja, bija ne tikai pret karaļa iecelto Hilali valdību, bet arī pret karali pašu.

Viss norisinājās ārēji mierīgi un pieklājīgi. Apvērsuma vadītājs Naguibs deva roku ekskaralim un to sveicināja. Ar karalisko jachtu Farukam līdz trimdā uz Italiju devās viņa jaunā sieva ekskaraliene Narimane, Faruka 3 pirmās laulības meitas un jaunais karalis — bērns Fuads. Krastā atvadīties vēl bija ieradušies jaunais min. prezidents Mahers un Sav. Valstu sūtnis.

Monarhija nav apdraudēta

Jaunai varai nav nodoma grozīt Ēģiptes 100 gadus veco monarchistisko iekārtu. Zīdainis Fuads automatiski kļūst karalis. Septiņu gadu vecumā paredzēta viņa atgriešanās Ēģiptē. Līdz tam paredzēts radīt pavaldonības padomi ar ministru prezidentu Maheru priekšgalā.

Angļu spēki Suecas kanāla joslā atradās trauksmē, bet angļu sūtnis Ēģiptē Ralfs Stīvensons atgriezies Ēģiptē cerībā uzlabot attieksmes ar jauno valdību.

Faruks ir nodrošinājies

Pēc ziņām no Sav. Valstīm bij. karalis Faruks jau kopš zināma laika uzkrājis Sav. Valstīs „ievērojamus līdzekļus personīgām vajadzībām."

Zinātnieki Parīzē

Slavenajā Sorbonnas universitātē Parīzē sācies šīgada izcilākais zinātnieku kongress. Universitātei tuvajā milzīgajā amfiteātrī atklāšanas brīdī bija klāt ap 2000 zinātnieku—ķīmiķu, kas pārstāv 40 pasaules valstu. Lielākās delegācijas sūta Savienotās Valstis un Lielbritanija. Padomju Savienību pārstāv divi ķīmiķi.

Kongresā, ko Francijas prezidenta Oriola uzdevumā atklāja izglītības ministrs Andrē Marē, paredzēts nolasīt vai izplatīt iespiestā veidā ap 400 zinātnisku referātu. Visi kongresa dalībnieki iedalīti sešās lielās grupās pēc viņu speciālitātēm.

Eizenhauers veic priekšdarbus

Republikāņu kandidāts prezidenta vēlēšanām Dvaits Eizenhauers izraudzījis Ņuhempširas gubernātoru Šermenu Ādamu par vēlēšanu kampaņas šefu. Ādams bija starp tiem, kas Čikagā vadīja Eizenhauera piekritēju secensību ar Taftu.

SARKANAIS KRUSTS PASAULES UZMANĪBAS CENTRĀ

Starptautiskai Sarkanā Krusta konferencei sanākot

Sarkanā Krusta emblēmas dekorē Toronto centrālo daļu. Royal York hoteļa fuajē telpas izgreznotas 70 valstu karogiem. Karogu parāde aizņem arī otro stāvu, kas pulcē 750 Starptautiskā Sarkanā Krusta delegātus no visas pasaules. Humānitātes zīmē satiekas pasaules austrumu un rietumu pretešķības pārstāvji 18. Starptautiskai Sarkanā Krusta konfedencē Toronto.

Kā zināms, 72 valstis parakstījušas pazīstamo četru punktu Ženēvas konvenciju, kurā ietelp arī Padomju Savienība un satelitu valstis. Maskava sūtījusi 30 delegātus. Delegātu vidū ir arī sarkanā Ķīna, kas oficiālos sarakstos reģistrēta kā Ķīnas tautas republika. Ieradušies arī Ziemeļkorejas, nacionālās Ķīnas(Formozas), Siamas, Etiopijas, Irānas, Latīņu Amerikas un Rietumeiropas valstu Sarkanā Krusta prominences. To vidū vairāki prinči, princeses, hercogi un grāfi. Sanāksmē redzami arī visu valstu diplomāti. Konference ilgs līdz 9. augustam. Oficiālās valodas būs angļu, franču un spāņu. Konferences darbs sadalīts četrās separātās komisijās. Komisijas darba rezultātā sanāks galvenā asamblejā, kurā diskutēs par neatrisinātām problēmām, kā par Ziemeļkorejas sūdzību Apvienotām Nācijām bakterioloģiskā kaŗa irzaisīšanā, gūstekņu „iesaldēšanu" un izmantošanu vergu darbiem. Šie jautājumi izraisīs plašas pārrunas, un domājams, ka Padomju Savienības delegāti arī šo sanāksmi izmantos savai propagandai un parastām melīgajām apsūdzībām. Ka šīs debates var izvērst „karstā kaŗa" stāvokli arī starptautiskā Sarkanā Krusta arēnā, liecina, ka sarkanā Ķīna viena pati atsūtījusi 20 pārstāvju, bakterioloģijas eksper tus un ārlietu ministrijas augstākos ierēdņus.

Mūsu laikraksta līdzstrādniekam kas kā novērotājs piedalījās vēsturiskās konferences atklāšanas dienā, tāpat arī pārējiem delegātiem un preses darbiniekiem dūrās acīs Maskavas izraudzītie uzticības delegāti ar savrupējo izturēšanos, proletārisko apģērbu un arī jaunajām kurpēm, kas acīm redzot uz ātru roku nopirktas Toronto pilsētā. Kāda krievu grupa, vērojot karogus, pusvārdos sarunājās:

„Prieks redzēt mūsu karogu pašā vidū.' Otrs: „Žēl, ka tas ir tikpat liels kā pārējie. Varēja būt lielāks." Pirmais: „Kagdā jich zavojujem, pastāvim toļka naš flag." (Kad būsim viņus iekaŗojuši, izliksim tikai mūsu karogu). Trešais, kas stāvēja nodurtu galvu un izpūrušiem matiem, smīnēja, bet neteica ne vārda. Tas varēja būt arī kāds Berija pavadonis. Katram delegātam Kanadas Sarkanais Krusts piekomandējis savu pārstāvi-gidu, bet krievi tādus „izspiegotājus" noraidījuši. Viņus gan visi novēro, bet izturēšanās ir vēsa, un stundas laikā krievi ne ar vienu delegātu neapmainīja ne pusvārdu. Kamēr visi oficiālie pārstāvji dekorējušies raksturīgām konferences nozīmēm, uz kurām atzīmēts vārds, uzvārds un valsts, krieviem tādu nav, jo pēc viņu uztveres nav gudri kaimiņam atklāt, no kurienes un kas esi.

Īsi pirms konferences atklāšanas Kanadas Sarkanā Krusta prezidents Dr. W. S. Stenberijs mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās: „Starptautiskais Sarkanais Krusts, ir palikusi vienīgā organizācija pasaulē, kas šodien ap sevi kā lielu ģimeni pulcina kā rietumu, tā austrumu zemes ar 100 milj. biedru. Korejas konflikts un karš, kurā Sarkanā Krusta darbībai ir izcila nozīme, liek atcerēties Solferino kaujas laikā pirms 93 gadiem, kad Šveices financists Henrijs Dunants vienojās ar Napoleonu 3. imperiju par palīdzības sniegšanu ievainotiem kaŗa laukā. Atmiņu grāmata par Solferino kaujām nonāca 4 Ženēvas pilsoņu rokās. Pēdējie pieaicināja grāmatas autoru Dunanti un nodibināja pieci vīru komiteju. Šī komiteja ar laiku izveidojās par Starptautisko Sarkanā Krusta komiteju, kuras darbību mēs tagad vērojam. Starptautiskā Sarkanā Krusta pēdējā konference notika 1948. gadā Stokholmā, bet pirmoreiz Ziemeļamerikas kontinentā, Vašingtonā 1912. gadā. Kopš 40 gadiem tagad Toronto notiek 18. asembleja, plašākā konference visā Kanadas vēsturē. Organizēšanas darbi paveikti 10 mēnešos un prasīja milzumu pūļu."

Līdzekļus konferences darbam viesnīcas trijos stāvos iekārtota plaša izstāde.

Sobrid Toronto lielākā hotelī International Business Machines Co Ltd. uzstādījusi mazāko radio staciju pasaulē. Raidītājs pārraida delegātu runas tūlīt trijās valodās (angļu, franču, spāņu). Delegāti lieto auss mikrofonus kopā ar komplektu, ko ērti var paslēpt kabatā vai dāmu rokas somiņā. Daudzi pārstāvji referātus noklausās viesnīcas istabās, atpūtas krēslos un gaiteņos. Simultano radio tulkojuma transmisiju iekārtojis Džordžtaunas universitātes valodu profesors Dasterts. Pēdējais to veicis arī Apvienoto Nāciju mītnē un Nirnbergas prāvā. Konferences laikā BBC, Šveice, Beļģija, Francija un Luksemburga noorganizējušas transatlantiskos radio pārraidījumus. Arī sarkanā Ķīna (Peipingas radio) atsūtījuši savus radio speciālistus un korespondentus. Kopā ar brīvo valstu preses pārstāvjiem Toronto pulcējās vairāk kā 200 žurnālisti, preses fotografi un radio reportieri. Konferences darbību noraida arī televīzijā.

VECĀKU IEVĒRĪBAI

Vecāki, kas vēlētos sestdien ar autobusu braukt uz bērnu vasaras nometni Saulaini, lūgti pieteikties ne vēlāk kā līdz 30. jūlijam pa tel. RA 1813 pie J. Krasovska. Autobuss izbrauks sestdien, 2. augustā, plkst. 2 pp. no sv. Andreja baznīcas. Atpakaļ svētdien plkst. 18-os.

Klāt 1. augusts, vai esi atjaunojis LATVIJAS AMERIKĀ abonementu?

STĪVENSENS — DEMOKRATU KANDIDĀTS

Izvirza par kandidātu vīru, kas šo godu nekāroja un pēc tā netiecās

Pēc četru dienu karstām debatēm demokratu kopsapulce uzsāka nobalsošanu par kandidātiem un trešajā balsojumā ar aklamāciju izraudzīja Illinoijas valsts gubernātoru Edleju Stīvensenu par savu kandidātu ASV prezidenta vēlēšanām 1952. gada novembrī. Eizenhauers iegūst spēcīgu pretinieku. Prezidents Trūmens ieradās delegātu kopsapulcē, iepazīstināja ar Stīvensenu un ir cieši pārliecināts, ka ar viņu demokrati novembrī pieveiks pat Eizenhaueru un paturēs savu Baltajā Namā.

Pēc atkārtotām telefoniskām sarunām starp Čikagu un Vašingtonu viņš valstu delegāti pulcējās slēgtās apspriedēs. Trešā balsojuma vidus posmā, kur Stīvensens bija ieguvis zināmu pārsvaru, vairākas delegācijas mainīja savus balsojumus, — lai nostātos aiz Stīvensena. Tas pašlaik uzvaras kursa nosvēršanos viņa labā.

Neapšaubāmi Stīvensens ir ļoti spējīgs valstsvīrs. Ar viņu Eizenhauers iegūst ļoti spēcīgu pretinieku, ko nenāksies viegli uzveikt. Šodien vēl grūti zīlēt, kam uzvaras laime būs labvēlīgāka. Pašlaik tautā izjūtams Eizenhaueram draudzīgs noskaņojums. Vai tā tas būs arī pēc trim mēnešiem?

Kā vēstī pirmās atbalsis no Eiropas, par Eizenhaueru desmit gadu jaunākais Stīvensens esot pa prātam arī vecā kontinenta valstu vadītājiem. Eiropiešiem tīk, ka turpināsies līdzšinējā ASV ārpolītika, jo Stīvensens jau ir deklarējis, ka viņš stāv par AN un par brīvo valstu ciešu sadarbību.

Stīvensens pats par viceprezidenta kandidātu ieteicis Alabamas valsts senātoru Džonu Sparkmenu. Delegātu kopsapulce akceptē Stīvensena izvēli un ar aklamāciju izrauga Sparkmenu par kandidātu viceprezidenta postenim. Līdzīgi republikāņu delegātu kopsapulcei arī demokrati viceprezidenta kandidāta postenim neizrauga sievieti, lai gan abos gadījumos bija ieteikumi dot šo godu sievietei.

Tēraudnieku streiks beidzies

Vašingtonā. — Pēc prez. Trūmena kategoriskā uzaicinājuma izbeigt streiku tēraudnieku arodorganizācijas prezidents Murrejs un rūpnieku pārstāvji vienojās streiku izbeigt. Murrejs jau devis rīkojumu strādniekiem atgriezties darbā, lai gan paies vairākas nedēļas, pirms rūpnīcas savedīs darba kārtībā.

Streiks bija dārgākais Sav. Valstu vēsturē. Streikotāji visumā panākuši savus mērķus, arī mīkstinātu kollektīvo līgumu principu.

Polītiskie sarežģījumi Irānā turpinās

Teherānā. — Rietumiem draudzīgais Irānas valstsvīrs Ahmeds Gvahams, kas pēc famozā Mosodegha demisionēšanas pāris dienu bija valdības galvas amatā, tagad apcietināts. Kā zinoms, Gvahams bija spiests nolikt premjera pienākumus, jo viņš nespēja novērst milzīgās asiņainās demonstrācijas, ko rīkoja ekstrēmie nacionālisti, lai aizkavētu tādas valdības nodibināšanos, kas reāli mēģinātu izlīgt ar britiem naftas strīdū.

Gvahamu apcietināja kādā mazā pilsētiņā ap 100 km uz dienvidiem no Teherānas. Uzzinot viņa ierašanos pilsētiņā, tur sapulcējās ap 5000 liels nacionālistu demonstrantu pulks, kas gatavojās Gvahamu nolinčot. Oficiālā informācija stāsta, ka G. ņemts policijas rīcībā, lai pasargātu viņa dzīvību no sanikņotajiem nacionālistiem.

Asiņaino demonstrāciju laikā, pagājušās nedēļas sākumā, kur bieži skanēja saucieni „Nāvi Gvahamam!" pēdējais iestādījās pazinot. Šacham, ka viņš atsakās no premjera posteņa. Šacham nebija citas izvēles kā aicināt atpakaļ premjera amatā Mosadeghu, kura piekritēji bija galvenie nemieru organizētāji.

Teherānas radiofons ziņoja, ka valdība devusi rīkojumu policijai uzmanīt Gvahamu, kas gatavojoties bēgt uz ārzemēm.

Paši nacionālisti solās izraut G. no policijas rokām, lai nodotu tautas linču tiesai, pirms viņš noklūst Teherānas valdības tiesas priekšā.

Nacionālistu avoti ziņo, ka visā zemē esot sācis vēlties pretamerikāņu vilnis, jo amerikāņi esot aizstāvējuši Gvahamu. Bez tam irāniešus sadusmojis arī tas, ka Hagas starptautiskajā tiesā, amerikāņu tiesnesis bijis britu pusē.

Mosadeghs, no jauna pārņemot kabineta vadību, no viņam tuvām aprindām nāk informācija, ka no amata atcelšot Teherānas militāro gubernātoru, armijas stāba priekšnieku, žandarmerijas augstāko komandieri un vēl citus augstus virsniekus.

Visus augstos komandierus, kas piedalījušies demonstrāciju apspiešanā, rūpīgi „skrīnēšot" un nodošot tiesai, kur vairākiem jārēķinoties ar nāves sodu.

POLĪTIĶU KAŖI KOREJĀ

Puzanā. — Nacionālās sapulces īpaša komisija uzsākusi izmeklēt opozicijas apsūdzību kas stāsta, ka prezidenta Sigmana Ree atbalstītāji nesenā pagātnē izšķieduši milzu summas valsts naudas. Nelikumības esot izdarījis kāds valdības aprindām tuvs veikalnieks, izdarot manipulācijas ar ārzemju valūtu

Lielu polītisku kņadu izraisījusi prezidenta vēlēšanu kampaņa. Vēlēšanas notiks 5. augustā. Interesanti, ka strīdi ap viceprezidenta kandidātūru ir daudz skaļāki nekā ķīviņi ap pašu prezidenta posteni.

Par spīti vairākkārtīgiem apgalvojumiem, ka viņš vairs nevēlas kandidēt, līdzšinējais prezidents Sigmans Ree, šķiet, tomēr atkal likšot savu vārdu uz saraksta. Pēc līdzšinējām ziņām, viņš arī būšot vienīgais kandidāts, kam labas izredzes tikt ievēlētam, ne tādēļ, ka viņa valdīšanai būtu labas atskaņas, bet gan tālab, ka viņš ir vienīgais, kura vārdu zina caurmēra korejietis.

Par viceprezidenta posteni sacenšas trīs kandidāti. draudzīgais bij. premjērs Suks, Nacionālās sapulces prezidents Sungs un sociālistu ministrs bez portfeļa Šmits.

Kaŗa traģiskās atskaņas Francijā

Parīzē. — Militārā tiesa uzsākusi prāvu pret maršala Petēna Viši valdības uzticības vīru Georgu Skapīni. Vadīdams kaujā savu vienību Pirmajā Pasaules karā, Skapīni tika smagi ievainots un kļuva pilnīgi akls Otrajā Pasaules kaŗā viņš bija Maršala Petēna valdības pilnvarnieks pie franču karavīriem, kas bija nokļuvuši vācu gūstā. Par darbu šai laika posmā viņu tiesāja Francijas kaŗa tiesa jau 1949. gadā, sodot ar 5 gadiem smagos darbos. Skapīni izbēga uz Šveici. Franču valdības pārstāvji viņu sagūstīja no jauna pagājušā gadā

Skapīni apsūdzēts par to, ka, būdams Viši valdības dienestā, viņš nav pamudinājis franču karavīrus bēgt no vācu gūsta, bet gan tiem ieteicis strādāt vācu labā un mudinājis uzlabot vācu un franču sadarbību. Skapīni aizstāvās, sakot, ka, aicinot franču bijušos kaŗavīrus strādāt vācu uzspiestos darbos viņš esot darījis labāko, kas toreiz bijis iespējams, lai saudzētu franču dēlu dzīvības. Franču bij. kaŗavīriem izvairoties strādāt, vācu gūstekņu nometnēs to vadība rīkotos asi un nesaudzīgi. Viņš esot paglābis daudzu francūžu dzīvības

Eva Perone mirusi

No Buenosairesas ziņo, ka sestdienas naktī mirusi Eva Perone, Argentīnas prezidenta sieva un neoficiālā varas nesēja, 30 g. vecumā. Par Perona kundzi, sievieti kas nākdama no tautas, sasniegusi visaugstāko polītisko stāvokli Latīņu Amerikā, sēro kā oficiālās iestādes, tā tauta. Darbi un izpriecas pārtraukti 2 dienas priekš bērēm (otrdien). Valdība izdevusi dekrētu par 30 dienu sērošanu.

MASKAVA PĀRKĀRTO AUSTRUMVĀCIJU

Berlīnē. — Komūnistu kontrolētais Austrumvācijas parlaments vienbalsīgi pieņēmis likumu, ar kuru atceltas līdzšinējo piecu joslu valdības un to vietā nodibinātas 14 iecirkņu padomes. Ar šo soli Maskavas vasaļi Vācijā pārkārto savas zemes administrātīvo iedalījumu saskaņā ar Kremļa plāniem, pēc kuriem savā laikā izdarīja pārkārtojumus Latvijā, Lietuvā, Igaunija un citās zemēs, kur visu nosaka pati Maskava.

Sarkanais vācu premjērs Grotevols paskaidrojis, ka pārmaiņas ierosinājis vācu komūnistu partijas polītbirojs un to uzdevums radīt labu administrātīvo iekārtojumu Vācijā, lai valsts pārvaldība būtu izkārtota tikpat priekšzīmīga, kā tas esot Padomju Savienībā. Grotevols tālāk vēl norādījis, ka tradicionālās Brandenburgas, Meklenburgas, Saksijas, Tīringijas un Saksijas—Anhaltas valstis, kādas pastāvēja līdz šim, esot bijušas nopietns šķērslis ceļā uz īstu tautas demokratiju.

Šo valstu valdībām uzdots tūdaļ izbeigt darbu. Jaunās iecirkņu padomes sastādīs komūnistu kontrolētais demokratu bloks.

KĀPĒC MĒS TIKSIMIES

?

8. augustā COLUMBUS HALLĒ

Valdības krize Holandē

Amsterdamā. — Karaliene Juliana pieņēma sociālistu vadītāju Viljemu Drīsu, kas ziņoja, ka viņam nav izdevies sastādīt jaunu valdību, un viņš lūdz karalieni atbrīvot viņu no šī pienākuma. Agrākā, paša Drīsa valdība atkāpās saskaņā ar jaunā parlamenta ievēlēšanu. 25. jūnijā vēlēšanās sociālisti gan ieguva visvairāk balsu un sēdekļu parlamentā, bet viņiem nav absolūtā vairākuma. Aiz sociālistiem otrajā vietā ierindojās katoļu partija.

Drīss cieta neveiksmi tādēļ, ka neizdevās iesaistīt valdības koalicijā labā spārna pretrevolūcionāru partiju, jo pēdējie prasīja kādu svarīgu ministriju, ko sociālisti grib paturēt sev.

Sarunas Korejā atkal strupceļā

Tokio. — Slepenās sarunas Korejā pretinieku pamiera delegāciju starpā beigušās nesekmīgi. Šo 4. jūlijā uzsākto slepeno sarunu galvenais nolūks bija rast kaut kādu kopēju, abām pusēm pieņemamu atrisinājumu jautājumam par gūstekņu apmaiņu. Kā zināms, šis ir vienīgais šķērslis, kas aizkavē pamiera noligšanu. Kā tagad kļuvis zināms, gandrīz mēnesi ilgajās slepenajās sarunās, delegāti nav tikuši ne soli tuvāk jautājuma labvēlīgam atrisinājumam.

Diplomātiskās aprindas rēķinās, ka slepeno sarunu izjukšana var iezīmēt krasu pagriezienu un izraisīt kaŗa darbības atjaunošanu.

Prezidenta Trūmena pateicība

Amerikas neatkarības svētku gadījumā 4. jūlijā, Latviešu Konsultātīvā Kopa nosūtīja telegrammu prezidentam Trūmenam, apsveicot ASV tautu brīvības svētkos un līdz ar to atgādinot, ka latviešu tauta smok nebrīvībā. Tagad LKK saņēmusi atbildi no prezidenta protokola šefa Simona, kurā tas pateicas prezidenta vārdā par apsveikumu.

Ratificē genosida konvenciju

Meksikas valdība ratificējusi konvenciju par genosida nozieguma nosodīšanu. Meksikā ir 39. valsts, kas pievienojusies šai konvencijai.

Arī demokratu platformā minētas Baltijas valstis

Vilsona principi vēl dzīvi. — ASV un genosida konvencija.

Demokratu partijas konvents Čikagā pieņēmis partijas platformu nākošai vēlēšanu kampaņai. Ārpolītiskā demokratu partija solās cīnīties par goda pilnu mieru, nenovēršoties no tās polītikas, kādu ASV piekopusi demokratu vadībā kopš Otrā Pasaules kaŗa beigām. Koreja ir pierādījums, ka AN arī turpmāk pretosies agresijai.

Nodaļā par atbalsta sniegšanu teikts: „Mēs nepametīsim kādreiz brīvās tautas Vidus- un Austrumeiropā, kuras tagad cieš zem Kremļa tirannijas, laužot tos svinīgos solījumus, kādus Padomju Savienība deva Teherānā, Jaltā un Potsdamā. ASV jāpievienojas pārējām nācijām, pasludinot genosidu par starptautisku noziegumu kā miera, tā kaŗa laikā. Katinas slepkavības izmeklēšanas komiteja ir pierādījusi padomju vainu šai noziegumā.

Mēs skatāmies ar cerībām nākotnē uz to dienu, kad Polija un pārējie padomju apspiestie sateliti, kā Čechoslovakija ,Ungārija, Rumānija, Bulgārija, Albānija, Lietuva, Igaunija un Latvija atgūs brīvību.

Demokratu partija par jaunu apstiprina un uztur spēkā Vilsona principus par tiesībām uz nacionālo pašnoteikšanos. Demokratu partijas polītikas sastāvdaļa ir — palīdzēt mazām tautām reālizēt miera ceļā viņu likumīgo vēlēšanos pēc polītiskas, ģeografiskas un etniskas integritātes."

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

PALĪDZĒSIM TRŪCĪGIEM RAKSTNIEKIEM

OLĢERTS LIEPIŅŠ

Tā sauktā tālākā emigrācija lielos vilcienos nobeigusies, un rezultātā Amerikas kontinentā atrodas latviešu rakstnieku lielākā daļa. Iznāk grāmatas, turpinās sabiedriskā rosība, un vājāk informētajiem tautiešiem varbūt liekas, ka mūsu kultūras dzīvē viss kārtībā, ka tās nākotne nodrošināta.

Patiesībā emigrantu dzīves reālo faktoru spiediens nemazinās, to nespēj aizplīvurot sarīkojumi ar pārējošu jūsmu vai arī atkārtoti apliecinājumi, ka gribam turēties pie latvietības, palikt tai uzticīgi. Tikai palicējiem Eiropā varēja nostiprināties priekšstats par „bagāto Ameriku un Kanādu." Šīs zemes ir gan turīgas, bet viss te jānopelna smagā darbā. Nekur citur fiziskais darbs nav tik varens valdnieks, kā tieši Amerikas kontinentā. Eiropā, īpaši dienvidos, cilvēki strādā daudz mazāk.

Kas pēc savām spējām un prasmes piemērots roku darbam, tas, bez šaubām, šeit atradīs izdevīgākus apstākļus nekā citur. Bet tā nav intelliģentajiem, kas savu pienesumu kultūrai bija paraduši sniegt citā veidā. Tiem vispirms jāiemācās valoda, jāpārliek eksāmeni. Un kā ar mūsu māksliniekiem? Skaņu, tāpat baleta valoda ir internacionāla, tādēļ nav brīnums, ka izcili latviešu speciālisti jau guvuši panākumus savā nozarē. Tas pats attiecas uz gleznotājiem.

Ļaunāks stāvoklis ir mūsu vārda māksliniekiem. Nav domājams, ka tie varētu iemācīties angļu valodu tik labi, lai sacerētu angliski. Viņu psicholoģija tomēr paliks latviska. Un grūti cerēt, ka mūsu darbus tulkos svešvalodās, atskaitot atsevišķus gadījumus.

Bet varbūt mūsu rakstniekiem iespējams pārtikt no latviešu publikas vien? Kaut arī grāmatas, kā jau teikts, vēl iznāk diezgan daudz, tomēr tirgus apstākļi nav spīdoši. Daudz ir tulkojumu no svešvalodām vai mirušu rakstnieku darbu izdevumu. Parasti grāmatas „iziet" tikai divos gados, un rakstnieks savu honorāru saņem uz nomaksu. Pie tam dzejas izdot uzņemas tikai rets apgāds.

Un tomēr — mums šī „mazejošā prece" ir vajadzīga tautas dzīvības interesēs, jo rakstnieks, dzejnieks ir valodas kopējs un veidotājs, latviskās dzīves izjūtas izteicējs! Zaudēdami valodu, mēs zaudēsim arī savu tautību. Tādēļ mums jāpalīdz sevišķi tiem rakstniekiem, kas ir vecāki gados un vairs nespēj konkurēt fiziskā darba tirgū.

Protams, visus rakstniekus sabiedriskā ceļā nevar nodrošināt, nav iespējams tiem arī nākt pretī ar piemērotu algotu darbu, kā bija brīvajā Latvijā. Bet ir iespējams palīdzēt spiedīgākās vajadzības gadījumos, lai grūtībās nonācis rakstnieks dabūtu atspaidu, lai viens, otrs, kas iegrimis „melnajā" gara stāvoklī un draud pazust tautai, atkal atgūtu radītāju darba prieku. Šādām vajadzībām Latviešu Preses Biedrība ir nodibinājusi Palīdzības fondu trūcīgiem rastniekiem, izdarot tajā pirmo iemaksu. Turpmākos ziedojumus sūtīt Centrālās valdes kasierim J. Porietim, 600 Tremont St., Boston 18, Mass., U.S.A. — Mums nav valsts varas, kas nodrošinātu līdzekļus kultūrai likumdošanas vai administrātīvā ceļā, viss atkarīgs no pašu brīvās gribas. Ar pateicību tiks pieņemtas kā atsevišķu tautiešu iemaksas, tā jo sevišķi dažādu kultūrālu sarīkojumu, rakstnieku vakaru, priekšlasījumu utt. atlikumi. Mīļš paldies ziedotājiem!

BALTIEŠI ZVIEDRIJĀ VAR PIEPRASĪT PAVALSTNIECĪBU

Visu laiku Zviedrijas pavalstniecības iegūšanai ir bijis nepieciešami nodzīvot nepārtraukti 10 gadus Zviedrijā. Šo likumu drusku mīkstināja un attiecībā uz baltiešiem samazināja uz 7 gadiem. Tagad nu pienācis laiks, kad bēgļi Zviedrijā var sākt pieprasīt sev Zviedrijas pilsoņu tiesības. Nav šaubu, ka daudzi to darīs, jo pavalstniecība dod dažādas praktiskas priekšrocības. Igauņi, kuru baltiešu grupa Zviedrijā ir vislielākā — ap 16.000, — savā Nacionālās Padomes sanāksmes dienā Stokholmā deklarējuši, ka zviedru un baltiešu uzskati attiecībā par brīvību, cilvēka vērtību un censoņos pēc patstāvības visumā saskan.

Pāreja zviedru pavalstniecībā būtībā neko negrozīšot, jo interese par Igauniju, censānās paturēt savu mātes valodu un tās īpatnējo kultūru joprojām nemazināšoties neatkarīgi no pavalstniecības.

Zviedri jau pašā sākumā izrādījuši lielas simpatijas pret baltiešu bēgļiem, un ar savu sirsnību un izpalīdzību ieguvuši visu baltiešu pateicību. Neliels rūgtums bēgļos palicis tikai sociāldemokratu valdības iztapības dēļ Padomju Savienībai sakarā ar baltiešu reģistrāciju par Padomju Savienības pilsoņiem un liegšanos izdot uzturēšanās atļaujas Stokholmā.

Latviešiem šī sociāldemokratu iztapība maksājusi daudzu bijušo leģionāru dzīvības, kurus valdība, neskatoties uz tautas spontāniem masu protestiem, nekautrējās ar varu izdot komūnistu bendēm.

No pavalstniecības pieprasīšanas baltiešus tas tomēr neattūrēs, jo valdības un tās politiskais sastāvs mainās, bet simpatijas pret cēlo zviedru tautu nekad nezudīs.

ŅUJORKAS TIESA NEZINA, KO IESĀKT AR LATVIEŠU DZIEDONI

Blondā latviešu dziedātāja Biruta Šneidere jau otro reizi pievērsusi sev Ņujorkas laikrakstu uzmanību. Pirms diviem mēnešiem Šneideres kaimiņi bija iesūdzējuši to tiesā, ka viņas nepārtrauktā dziedāšana bojājot viniem nervus. Tiesnesis tad noteica, ka Šneidere var vingrināties savā dzīvoklī vienu stundu dienā, atskaitot svētdienas.

Tagad Šneidere atkal ieradusies tiesā, lai panāktu sava dziedāšanas laika pagarināšanu, jo ar vienu stundu dienā viņai nepietiekot. Viņa nodziedāja tiesnesim dažās ārijas no „Seviļas bārzddziņa" un „Rigoletto". Tiesnesis atzina, ka viņas balss esot skaista, tomēr palika pie sava agrākā lēmuma, kas atļauj tai dziedāt vienu stundu dienā. Tiesnesis lika priekšā Šneiderei praktizēties Prospekta parkā, tāpat kā Demostens esot praktizējies jūras krastā. Šādu priekšlikumu dziedātāja noraidīja. Tad tiesnesis aizrādīja uz kādu avīžu ziņu, kurā teikts, ka kāda primadonna ikdienas praktizējusies pusbalsī. Tas viņai neesot iespējams. Tad nāca piedāvājums no Koni—Ailenda izpriecu parka — Šneidera jkdze varot izmantot divreiz nedēļā izpletņus, lecot no torņa, un šai laikā praktizēties dziedāšanā. „Dieva dēļ, nē," teica dziedātāja.

Tā kā dziedātājas kaimiņi pašlaik izbraukuši no pilsētas, tad tiesnesis atlika lietas izšķiršanu līdz augustam.

DĀNIJĀ ALUS ATBALSTA KULTŪRU

Visās valstīs raugās greizi uz cilvēku, kas alus lietošanā neievēro mēru. Dānijā, turpreti alus dzeršana ir, tā sakot, pilsoniskas apziņas izpausme. Pieklājīgi tīra dzērušajam viņš par Karlsberga alu, viņš ar to atbalsta zinātnu un mākslu. Ar alus darītavas atbalstu bija iespējams atjaunot Hamleta pils jumtu un sagādāt fiziķi Nilu Behru viņa atompētniecībā.

Katrs Dānijas skolas zēns jau agri iemācās cienīt starp citiem nacionālajiem varoņiem arī J. C. Jakobsena vārdu. Tas nav ne dzejnieks, ne mūziķis, ne gleznotājs. Jakobsons bija aldaris, kas jau kā jauneklis savu mākslu attīstīja savas mātes veļas ballā. Bieži viņa mēģinājumus pārtrauca māte, jo tai ballu vajadzēja veļas mazgāšanai. Bet tas zēnu nesamulsināja. Beidzot zēns devās uz Mincheni iemācīties galīgi savu amatu, un tas bija daņu labā alus sākums. Savu pirmo alus darītavu tas nosauca dēla vārdā — Carl (Kārlis) Karlberga institūts par savu pateicīgs Karlsberga alum. Institūts, ko vada Dānijas Karaliskās Akadēmijas locekli, Karlsberga alus darītavas ienākumus sadala vairākām kultūrālām vajadzībām— matemātikas, fizikas, filozofijas valodniecības, dabas zinātņu pētniecībai un mākslai. Daļa no ienākumiem nonāk par labu laboratorijai, kur jaunie aldari trenējas savai mākslai.

Vēsturiskā Frederiksborgas pils, kādreizējais karalu mītekļis, nodega 1859. gadā, bet ar alus palīdzību to atkal atjaunoja un pārvērta kā muzeju publikai lietošanā.

Līdzīgi savam tēvam arī dēls Karls Jakobsons atbalstīja kultūru un deva līdzekļus mākslas iestādes uzturēšanai. Katrs dānis, dzerdams savu alu, apzinās ka ar to vairo savas zemes kultūru un zinātni. Viņš ir lepns apzinādamies, ka ar katru alus malku viņš palīdz Kopenhagenā nokļūt Rembranta gleznām un fiziķim Nilsam Bohram skaldīt atomus.

Alus ienākumi ir uzcēluši industriālās mākslas mūzeju, izlabojuši Kopenhagenas katedrāli, likuši pacelties vairākām baznīcām. Tie finansēja archeoloģisko ekspediciju uz Sīriju, Centrālo Āziju un Rodus salu. Vienīgi 1950. gada tumšā alus ienākumi deva iespēju starp citu iegūt Kopenhagenas observātorijai teleskopu. Arī Amerikas Rokfellera institūts ir saņēmis no alus summas vēža pētniecībai.

Svarīgākais iestādījums ir teorētiskās fizikas institūts, ko vada fiziķis Nīls Bohrs. Pēdējais apdzīvo Jakobsonu ģimenes māju Kopenhagenā. Tas notiek saskaņā ar Jakobsona testamentā izteikto novēlējumu, ka šī māja jānodod kādas nopelniem bagātas personas lietošanā — māksliniekam, zinātniekam, filosofam. Bohrs šeit pabeidza savu pētījumu — Pētījumi par elektronu teoriju metalos.

Kopenhagenā tūrists iet apskatīt Karlsberga alus darītavu, tāpat kā Parīzē Sacrē—Coeur bazņīcu. Visas pasaules slavenības no Norvēģijas karaļa līdz Vindzoras hercogam, no Lindberga līdz Žozefīnei Bekerei pozējuši fotouzņēmumiem pie vecā Jakobsena vara toveriem, pēc tam pacienāti ar kafiju teņikiem klātajās pieņemšanas telpās. Ievērojamos viesus pacienā ar sevišķi slaveniem vārījumiem, kas glabājas aizzīmogotās mucās. Tur atrodas — „Speciālais Uelsas prinča darījums" (1932. g.) „Kronēšanas alus" (1937. g.), „Stiprais Čerčils" (1949. g.).

Karlsberga alus ir tik liela nacionāla lieta, ka 1947. gadā, kad notika uzņēmuma gada svētki, tie izvērtās gandrīz par vispārējiem svētkiem un Nacionālais Orķestris tiem veltīja speciālu Karlsberga kantāti.

Dāniem ir izteiciens — sajaucdērīgo ar patīkamo. Tikai Dānijā, kur ļaudis reizē ir nopietni un frivoli, var pastāvēt tāda lieta, ka alu tur nacionālā cieņā.

PASŪTINĀSIM MĀCĪBAS GRĀMATAS

Pēc daudz grūtību pārvarēšanas Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras birojam ir izdevies panākt 2 mācības grāmatu iespiešanu: M. Gaides sarakstīto latviešu gramatiku 3., 4., 5. un 6. klasei, kas tiek iespiesta Zviedrijā, un H. Kreicera un A. Kurmja sastādīto lasāmgrāmatu „Jaunatnes Pūrs" I daļu, kas paredzēta 5. un 6. klasei.

Ar ALA's Kultūras biroja laipnu palīdzību minētās grāmatas būs iespējams iegādāties arī Kanadas latviešu skolām.

„Jaunatnes Pūra" I daļu, kas aptver apm. 220 lpp., iespiež Viļa Štāla apgāds Ņujorkā. Grāmata būs galīgi gatava š. g. 1. septembrī, un tās cena ir nolikta $1,80 par eksemplāru.

Lai Apvienībai būtu iespējams izpildīt uzņemtās saistības, lūgums visiem skolu pārziņiem jau tagad pasūtināt vajadzīgo eksemplāru skaitu, piesūtot arī samaksu.

Lasāmās grāmatas „Jaunatnes Pūrs" I daļa pasūtināma uz šādu adresi:

American Latvian Association, Inc. 3220 17 th. Street, N. W., Washington 10. D. C., USA.

Pasūtinājumu lūdzu izdarīt tūlīt, jo tas ir ne tikai nepieciešami, bet arī steidzami.

J. Mežaks,
LNAK Kultūras un Izgl. noz. Skolu daļas vadītājs.

PAZIŅOJUMS

Latvijas konsulāts Toronto paziņo, ka turpmāk visās Latvijas ārzemju pasu pagarināšanas lietās tautiešiem jāgriežas Latvijas konsulātā Montreālā, 5210 Victoria Ave, Montreal.

Sūtot pa pastu, jāpievieno Money Order's par $5.— Visas Latvijas ārzemju pasu lietas turpmāk kārtos konsuls V. Tomsons.

Māte ar divām meitām brauc atpakaļ uz Zviedriju

25. jūlijā no Toronto caur Montreālu atpakaļ uz Zviedriju aizbrauca Zenta Polis ar divām meitām, Ausmu un Viju. Zviedrijā, kur tās pavadījušas 7 gadus, mātei bijusi labi atalgota biroja vieta, bet meitenes mācījušās ģimnazijā. Kanadā 8 mēnešu laikā māte nav varējusi atrast sev pieņemamu nodarbošanos, apmierinātas nav bijušas arī meitenes, un tā visas tās nolēmušas atgriezties laipnajā ķēniņa zemē. Kā galveno iemeslu aizbraukšanai Poļa kundze min apstākli, ka meitenes Zviedrijā vēlas pabeigt ģimnaziju, bet pēc tās beigšanas, pēc 2 gadiem, visa ģimene tomēr domājot otrreiz šķērsot okeanu, lai atgrieztos Kanadā.

GATAVOSIMIES PIRMAI DZIESMU DIENAI KANADĀ!

Š. g. 6. septembrī, Toronto pulcēsies latvieši no tuvām un tālām pilsētām, lai ar mūžam nemirstīgo un nerimstīgo dainošanas garu atkal no jauna parādītu gan savrupgājējiem tautiešiem, gan mūsu pašreizējās zemes saimniekiem, ka latviešos vēl arvien valda tikpat možs un spirgts gars, kāds tas ir mūsu dziesmās. Nekāda vara nav spējusi to iznīcināt, nekādi zelta podi to nopirkt. Šis gars ir dzīvojis un tam būs dzīvot, kamēr vien vēl kādā pasaules stūrī atskanēs latviešu valoda.

Anglijas latvieši jau piedzīvojuši trīs Dziesmu svētkus, Kanadas latviešiem šī dziesmu diena, gatavošanās nākošajam gadam būs pirmā. Ja pamats būs stingrs, tad arī celtne dos gaidīto, tāpēc ikvienam latvietim Kanadā jau šodien jāsāk domāt, ko viņš varētu likt šīs Dziesmu pils pamatā.

Koŗi un tautisko deju kopas cītīgi gatavojas programmai. Vēl nav par vēlu pieteikties tiem, kuri to vēl nav izdarījuši.

Gatavosimies un posīsimies visi šai dienai, it sevišķi jaunatne, kurai nav bijis lemts piedzīvot dzimtenē šos skaistākos no skaistākajiem svētkiem.

„RŪDĪTAS LAPSAS" UN „BALTIE ZVIRBUĻI"

14. jūnija n-rā rakstā „Maldīšanās un kritika", A. Kaupiņš mēģina pierādīt, ka mūsu vecie politiķi, kaut ar ne katrreiz tīru pagātnes attestātu", mums tomēr esot nepieciešami, ja mēs nevēloties redzēt „rūdīto lapsu" konferencēs latviešu „baltos zvirbuļus", kas tur spīdētu ar savu politiskās mākslas neizpratni. Cik aplama ir šāda lietu uztvere, par to katrs var viegli pārliecināties, painteresējoties kaut vai par mūsu kādreizējo „balto zvirbuļu" nelaika Meierovica un viņa līdzgaitnieku darbu cīņā par Latvijas valsts atzīšanu. Ja mūsu vecajiem Saeimas laika politiķiem, kas tagad pamazām atkal tiek pie vārda un cenšas savas pozīcijas nostiprināt, uzticētu pārstāvēt mūsu tautas intereses konferencēs ar „rūdītām lapsām" Molotovu, Višinski u. t. t., tad viņi būtu taisni tie, kurus minētās lapsas vēlētos kā savus pretiniekus. Par to var šaubīties tikai mūsu jaunās paaudzes pārstāvji, bet vecākai paaudzei, kas redzējuši šos kungus darbā neatkarīgās Latvijas laikā gan Saeimā, gan valdībā, gan dažādos citos atbildīgos amatos, un varējuši atkārtoti pārliecināties, ka viņu darbību gandrīz nekad nediktēja valsts vai tautas intereses, bet labākā gadījumā, viņu partijas un ļoti bieži pat tīri personīgas vēlmes, ir skaidrs, ka mūsu „rūdītās lapsas" mūsu tautas un valsts nākotni pamestu savam liktenim par pirmo viņām personīgi domāto lēcu virumu. Sakāmvārds „suns spalvu met, bet ne tikumu" vēl savu laiku, diemžēl, nav pārdzīvojis. —

Ifi.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Lietišķs aizrādījums

Viena daļa mūsu trimdinieku ir aprūpējama un tāda tā arī paliks. Vai tas būtu Invalidu nams, Latvian Relief, Kultūras Fonds vai palīdzības fonds rakstniekiem, visām organizācijām vai personām, kas uzņēmušās ziedojumu vākšanu, nevajadzētu aizmirst pievienot adresi, kurp un kā ziedojums sūtāms. To nevajadzētu kautrēties darīt pat zem ievadraksta. Latvietis ziedotājs nav nemaz tik skopu sirdi, bet reizēm viņš domā: nupat to ziedojumu taču sanāk par daudz manam budžetam, ja vēl pieskaita visādas biedru naudas kādam pusducim organizāciju, kurās es kā labs caurmēra latvietis esmu par biedru. — Izlasot vienu vai otru uzaicinājumu, praktiskie apsvērumi reizēm saškobās: tomēr vajadzētu gan ziedot, bet nu tad tūdaļ, lai atkal kāds nelabs garastāvokļa moments neņemtu virsroku par labo nodomu. Bet kur? Droši vien tā adrese kaut kur ir. Varbūt iepriekšējo avīzes numuru bērni aizvazājuši, varbūt skopāks kaimiņš paņēmis lasīt, varbūt lapiņa ar piezīmēto adresi, kad bija nodoms, bet nebija naudas, kaut kur noklīdusi. Tā cilvēks nokrenķējas, adresi dzenājot un domā: nu, gan jau kādu citu reizi . .

Tai ziņā psicholoģiskā momenta notveršanu vajadzētu mācīties no baznīcu organizācijām vai privātiem uzņēmējiem, kas nekad nepiemirst minēt adresi, vai — pat piesūta aploksni ar jau sagatavotu adresi. Tādu aploksņu iespiešana nemaksā pārāk daudz un katrā ziņā attaisnotos.

Kn. L.

NODEVĒJS NODEVĒJU PAZĪST NO TĀLIENES

Sakarā ar Latvija Amerikā š. g. 19. jūlijā ievietoto rakstu Jūdasa darbs.

Bruno Kalniņa un kompanijas Stokholmā palaistā samazgu straume plūst arvien tālāk, un izgājusi cauri savām pirmām divām pieturas vietām, tagad ir sasniegusi jau trešo — „ukraiņu" federālistu avīze Shidņak 19. jūlija numurā ir ievietojusi kāda Pētera Jarovija rakstu Pro domo sua, kurā tā autors mūsu soc. dem. pacel uz vīrišķības, gadīguma, kristietības un cēla parauga pjedestala. Viņš raksta tā:

„Nesen latviešu soc. dem. publicēja žīdu avīzē Vorwaerts ziņojumu sakarā ar no hitleriešiem un latviešu fašistiem izdarīto žīdu iznīcināšanas Latvijā 11. gada dienu. Šis ir bijis vīrišķīgs un godīgs politisko darbinieku solis, kas notikušo nav vērtējis ar rasisko vai nacionālo mērauklu, bet gan vadījies no cilvēcīgas morāles un kristīgās reliģijas.

Kurš no ukraiņu politiskiem grupējumiem emigrācijā uzdrošinātos pateikt tādu pat patiesību par ukraiņu banderiešu noziegumiem? Kura no ukraiņu avīzēm iedrošinātos tā rakstīt par banderiešu noziegumiem pret žīdiem"?

Kas ir šis P. Jarovijs, kurš tik centīgi argumentē ar mūsu marksistu meliem? Ir patiešām vērts ar šo vīru iepazīties! Būsim pavisam īsi. Ukraiņu avīzē Ukrainu strādnieks š. g. 20 jūnija numurā tiek pastāstīts, ka Jarovijs kādā ukraiņu politiskā organizācijā atmaskots kā boļševiku provokātors. Ja kādu interesē, tādu pašu informāciju var iegūt katrā ukraiņu redakcijā brīvajā pasaulē. Bet pavisam neapstrīdamu un neapšaubāmu atestāciju P. Jarovijs par to sev izraksta ar nupat sarakstīto un izdoto brošūru Kas ir ABN?

No šīs brošūras mēs uzzinām, ka Antiboļševistiskais Nāciju Bloks esot pretdemokratiska totālistu organizācija, kurā neesot pārstāvētas kādas tautas, bet tā sastāvot no nodevējiem, avantūristiem, Hitlera kollaborantiem, naudas viltotājiem. Tāda esot šī „25 tautu apvienība," kuru Sav. Valstīs sākot reklamēt kādi, nezināmi tā saucamie „Amerikānu draugi." Tādā garā ir sarakstīta visa 30 lpp. biezā brošūra. Domāju, ka te nekādi tālāki paskaidrojumi nav vajadzīgi. Un, lūk, ar tādiem vīriem ir noslēdzis ieroču brālību mūsu armijas bij. politruks. Ne par velti paruna saka: „Vilks spalvu met, bet tikumu ne."

Arī Ņujorkas latv. laikraksts Laiks savā 16. jūlija numurā ir ievietojis no krievu laikr. Novoje Russkoje Slovo pārņemto zināmo mūsu soc. dem. rakstu žīdu jautājumā, bet — bez komentāriem. Klusu ciešana esot piekrišana. Tātad piekrišana sociāldemokratu meliem.

J. S.

DAUGAVAS VANAGI

HAMILTONAS NODAĻAS PILNSAPULCE

Sakarā ar I pusgada darbības pārskatu un radušos vajadzību, papildināt valdes sastāvu, nodaļas valde 19. jūlijā bija sasaukusi pilnu biedru sapulci. Šo sapulci ar savu klātbūtni bija pagodinājuši DV Kanadas valdes pr-ks P. Balodis un revīzijas komisijas pr-js R. Grava. Sapulci vadīja Mazpolis, protokolēja Ieviņš. Pēc sapulces vadības ievēlēšanas dalībnieki lūdza P. Balodi teikt kādus vārdus. Balodis savā uzrunā pateicās nodaļas valdei un bij. pr-kam P. Immuram par sekmīgo darbību, atsaucību un sadarbošanos organizācijas darbā un novēlēja labas sekmes turpmākā sapulces gaitā. Uz pilnsapulces dalībnieku jautājumiem par laikraksta Latvija Amerikā stāvokli un DV darbību P. Balodis ziņoja, ka laikraksta saimnieciskais stāvoklis pēc darbinieku stāta un algu samazināšanas nostabilizēts. Tālāk P. Balodis ziņoja par laikraksta „Latvija" (Vācijā) ievietoto rakstu, kur izteiktas DV Centrālās valdes (Vācijā) pārmetumi DV saimei Kanadā par nosvēršanos svešiem mērķiem. P. Balodis paskaidroja, ka ne viņš, ne Kanadas valde nekad neesot novirzījušies no DV spraustajiem mērķiem un ka saskaņā ar statūtiem, esot atbildīgi saviem vēlētājiem — delegātu pilnsapulcei — kā augstākam organam, un ka viņš un valde pildot un pildīšot delegātu pilnsapulces lēmumus.

Hamiltonas pilnsapulces dalībnieki vienprātīgi atzina P. Baloža nostāju un darbību par pareizu un noraidīja DV centrālās valdes (Vācijā) izteiktos pārmetumus kā nepamatotus. Šāda DV CV nostāja rada savstarpēju neuzticību un mazina ticību DV mērķiem un ideāliem.

Tālākā sapulces gaitā, saskaņā ar izdarīto revīziju, Revīzijas komisijas pr-js A. Zibens ziņoja par stāvokli I pusgadā, no kura redzams, ka valdes darbība bijusi sekmīga. Sasauktas 2 biedru pilnsapulces un biedru vakars, sarīkotas 2 teātra izrādes, 3 koncerti, karnevāls, 3 deju vakari. Plkv. O. Kalpaka piemiņas vakars ar teātra izrādi, mantu loterejа, Līgo svētku sarīkojums (kopā ar Hamiltonas Latviešu Biedrību par labu Hamiltonas latviešu nama fondam. Bez tam sporta kopa noorganizējusi 2 sporta sacīkstes ar sekojošiem deju vakariem. Nodaļā 105 biedri, no tiem 25 dāmas. Pēc sekojošām vēlēšanām valde konstruējās šādā sastāvā:

Pr-ks Eriks Robežgruntnieks, 177 Duke Str., pr-ka vietn. Pauls Mazpolis, 23 Tisdale St., sekretārs Ojārs Ieviņš, 42 Stinton, kasieris Arturs Voitkus, 118 Lock St., N., biedrzinis Olģerts Gebauers, 37 Strathcona St. S.

Pēc dzīvām un vispusīgām debatēm nolēma dibināt fondu pašpalīdzības aizdevuma veidā materiālās grūtībās nonākušiem nodaļas biedriem un uzdeva valdei izstrādāt noteikumus. Pilnsapulce noritēja lietišķā garā.

Sapulces dalībnieks.

ZIEDOJUMI

1. Latviešu kaŗa Invalidu nama iegādei Vācijā ziedojuši:

$49.— Sadberijas nod. savāktie ziedojumi, kurus ziedojuši: $5.— E. Treilons; R. Dumpis; E. Iljenkovs; $2.— V. Kārkliņš; J. Bērziņš; E.Zemītis; J.Miglenieks; O. Miglenieks; L. Boks; $1.— V. Buņķis; E.Krūze; F.Kārkliņš; A.Segliņš; A. Āboliņš; A. Bidlo; A. Dinbergs; L. Putniņš; I. Akermanis; E. Vildbergs; G. Bergs, Dz. Rūtiņa J. Kalvāns; A. Pilāns; Ed. Zariņš; J. Dziļums, V. Plūdons, T. Siliņš; Zvirbulis, A. Neimanis; V. Kājiņš; J. Vuštāns.

$10.— E. Auders.

2. Grūtdieņu aprūpei:

$55.— P. Jurēvičs.

3. 1 stundas darba algu:

$1.— K. Lejiņš.

4. Informācijas darbam:

$5.— J. Dālderis.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu paldies.

DV Kanadas valde

Kaŗa Invalidu namam Vācijā ziedojuši:

J. Ilziņa ģimene $20.—.

Brantfordas latvieši: K. Skribis $10.—; L.Bite $1.—; Vilops $1.—; Tērauda ģimene $10.—, Bites ģimene $5.—; Steibergs $2.—; Morris $1.—, H. Slemperis $2.—; G. Treilors $1.—; H. Kabucis $2.—; R. Pētersons $1,50; Bliķa ģimene $2.— un J. Brakmanis $3,50.

Ziedotājiem — sirsnīgs latviešu paldies.

DV Toronto nod. valde

KANADĀ

KĀ VAR KĻŪT PAR KANADAS PILSONI

Laikrakstiem un citiem informācijas avotiem ienāk daudz jautājumu par Kanadas pilsonības iegūšanas likumīgo gaitu. Lai novērstu varbūtējos pārpratumus, kas varētu rasties šīs zemes jauniebraucēju vidū, svešas valdības terminoloģijas dēļ, šķiet, būtu vērts vēlreiz uzsvērt šos noteikumus.

Pavisam ir desmit atsevišķi ceļi, kā klūt par Kanadas pilsoni.

Vispirms jauniebraucējam jābūt likumīgi iecelojušam Kanadā uz pastāvīgu dzīvi.

Otrkārt, aplikantam jāiesniedz savas dzīvesvietas attiecīgā tiesas apgabala tiesas sekretāram deklarācija, ka viņš vēlas kļūt par Kanadas pavalstnieku. Tā ir formāla deklarācija par saviem nodomiem kļūt par Kanadas pavalstnieku un apmesties uz pastāvīgu dzīvi Kanadā. Katra persona, kas ir sasniegusi 18 gadus vai vecāka, var šādu deklarāciju iesniegt katrā laikā pēc savas iecelošanās Kanadā. (Kanadas pilsones vīrs vai Kanadas pilsoņa sieva var nesniegt savu deklarāciju, ja viņš vai viņa dzīvo Kanadā).

Šī deklarācija jāiesniedz vismaz 1 gadu pirms pavalstniecības peticijas iesniegšanas, pretējā gadījumā attiecīgais tiesnesis var peticiju par pilsoņa tiesību iegūšanu noraidīt.

Trešķārt, aplikantam ir jābūt nodzīvojušam Kanadā vismaz pieci gadi, bet ne nepārtraukti. Bet aplikantam ir jābūt nepārtraukti nodzīvojušam vienu gadu līdz datumam, kad tas iesniedz lūgumu piešķirt Kanadas pavalstniecību. (Izņēmumus pielaiž gadījumos, ja aplikants ir Kanadas pilsoņa sieva vai Kanadas pilsones vīrs, kas dzīvo Kanadā, un ārzemnieks, kas ārpus Kanadas kaŗa laikā ir kalpojis Kanadas bruņotos spēkos. Šīm personām ir jābūt nodzīvojušām Kanadā nepārtraukti tikai vienu gadu, lai iegūtu tiesības iesniegt lūgumu uzņemt Kanadas pavalstniecībā.

Ceturtkārt, aplikantam jāpārliecina tiesa, ka viņš vai viņa ir persona ar labu raksturu.

Piektkārt, prasa, lai aplikants uzrādītu tiesā labas angļu vai franču valodas zināšanas. Izņēmuma veidā šo prasību neievēro, ja aplikants nepārtraukti dzīvojis Kanadā vismaz divdesmit gadus.

Sestkārt prasa, lai nākošais kanadietis pārliecina tiesu, ka tam ir pietiekamas zināšanas par Kanadas pilsoņa atbildību un priekšrocībām.

Viņam jāsper arī septītais solis un tiesa jāpārliecina, ka viņš ir nodomājis apmesties Kanadā uz pastāvīgu dzīvi.

Astotais solis ir tieša lūguma iesniegšana par Kanadas pavalstniecības piešķiršanu savas dzīves vietas attiecīgā tiesu apgabala tiesas sekretāram. To var darīt, kad jau sperti 1., 2. un 3. solis, ja aplikants ir sasniedzis 21 gadu vecumu vai ir vecāks.

Pēc lūguma iesniegšanas, jāierodas tiesā uz pārbaudi. Tiesa izlemj, vai aplikants ir spējīgs pildīt 4., 5., 6. un 7. prasību. Ja viņa lūgumu tiesa apstiprina un tam pievienojas arī Pilsonības un immigrācijas ministrs, aplikants būs sekmīgi spēris arī devīto soli.

Beidzot, viņu vēlreiz uzaicinās ierasties tiesā, lai veiktu desmito un pēdējo soli. Viņam jāzvēr uzticība Viņas Majestātei Karalienei. Tai pašā laikā viņam rakstveidā jādeklarē atteikšanās no savas agrākās pavalstniecības. Tad viņam tiesa izsniedz pilsonības apliecību. Tagad viņš ir Kanadas pilsonis, kas bauda līdzīgas tiesības un pilda visus pienākumus, kādi ir citiem kanadiešiem, kas te dzimuši un savu mūžu te pavadījuši, un tie ir atbildīgi par Kanadas nākotni

Ja kādā atsevišķā gadījumā būtu vajadzīgi tālākie paskaidrojumi, personas, kas vēlas iegūt Kanadas pavalstniecību, var rakstīt pieprasījumus uz šādu adresi:

The Registrar of Canada Citizenship, Department of Citizenship and Immigration, Ottawa, Canada.

C. S.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

BĪSKAPS, KAS NENODARBOAS AR POLĪTIKU

Trimdas pirmā posmā Vācijā vecās politiskās partijas ar saīsināto nosaukumu „parlamentārieši" vienojās ap pēdējās Saeimas vicepriekšsēdi bīskapu J. Rancānu, kuru Latvijas senātori atzina par Valsts prezidenta vietas izpildītāju. Bīskaps J. Rancāns bija ļoti darbīgs. Kad bīskaps J. Rancāns izceļoja uz ASV, tad viņam arī bija nodomā aktīva politiskā darbība Latvijas neatkarības atgūšanai un pēdējās Saeimas mandāta tiesību aizstāvēšanai. Bet pārsteidzošā kārtā bīskaps J. Rancāns ASV atturas no politiskas darbības un atteicies pat no priekšsēža amata Brīvās Eiropas komitejas Latviešu Konsultatīvā Kopā, tādēļ viņa vietā nāca diplomāts V. Māsēns kā perfekts angļu valodas pratējs. Kādi iemesli ir šai bīskapa Rancāna atturībai?

Kad bīskaps J. Rancāns ieradās Mičiganā, tad viņu vietējais amerikāņu katoļu bīskaps apsveica kā bīskapu, kas nenodarbojas ar politiku. Mūsu bīskaps bija ļoti pārsteigts, jo taisni viņš bija viens no politiskākiem katoļu bīskapiem: bijis visu Saeimu deputāts, Saeimas vicepr. dis, un visā Latvijas pastāvēšanas laikā un arī trimdā bīskapa J. Rancāna staltais un svinīgais augums ir kolorējis Latvijas polītisko dzīvi. Viņš arī Latvijas vārdā noslēga konkardātu ar Vatikānu. Un tagad pēkšņi viņa mājastēvs viņu apsveic kā nepolītisku. Kad bīskaps J. Rancāns ieradās audiencē pie kardināla Spelmana, arī tas viņu apsveica kā bīskapu, kas nenodarbojas ar politiku.

No tās reizes parlamentārieši neforsē vairs ar Saeimas paplašināto prezidiju un Latvijas centrālo padomi, izvēlējās citu taktiku un aplenca līdz tam par „autoritāristu, maijistu un lietvedi" saukto Latvijas sūtni.

BALTAIS NAMS BOSTONĀ

Līgo svētku dienas Bostonā bija Amerikas latviešu uzmanības centrā — tur notika ne tikai vareni Līgo svētki ar milzu apmēra Jāņu ugunskuru, bet arī Baltā Nama iesvētīšanu un ALAs valdes sēde, kurā lēma par Vispasaules latviešu apvienību. Tagad daudzi jautā, kā radies latviešu jaunajam namam Bostonā tāds nozīmīgs vārds Baltais Nams? Tur „vainīgs" mūsu laikraksts. Kad pag. gadā Amerikas Latviešu Tautiskās Savienības pilnsapulce nolēma pirkt mācītāja O. Blūmīša atrasto namu pie Franklīna parka, tad mūsu laikraksta līdzstrādnieks pilnsapulces lēmumu atreferējumam lika virsrakstu „Bostonas latviešiem būs savs Baltais Nams." Pēc šī raksta mūsu laikrakstā bostonieši dēvēja tuvu un tālu savu namu par Balto. Tam pašam mūsu līdzstrādniekam bijusi laimīga roka arī Vācijā, jo viņš bija pirmais, kas 1948. gadā Latviešu Nacionālās Padomes 1. sesijā Eslingenā referātā par LNP uzdevumiem nosauca latviešu trimdu Vācijā par „Mazo Latviju," kas tagad jau ir jēdziens pats par sevi. Viņš ir arī Ārtava Latvijai autors, kas radās pēc kāda viņa ievada Latvijā Ārtava Latvijai un kļuva par Ārējās informācijas fonda darbības pamatu un ko tagad pārņēmis arī Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs. Ne visas idejas trimdā krīt uz akmeņiem.

Saturns

ĶĪNIEŠU GUDRĪBAS VĀRDI

Ir skaisti ticēt, ka cilvēks pēc savas nāves atdzimst atkal jaunā atveidā. Ja mēs pārdzīvojam neskaitāmas pārvērtību miriādas mirstot un atkal atgriežoties dzīvē, tad tas ir prieka avots, ko nevar izteikt vārdos.

Iedomājieties kādu vīru miegā. Viņš sapņo, ka ir putns, kas lido mākoņos; viņš sapņo, ka ir zivs, kas ienirusi dziļumā. Sapņodams viņš neapzinās savu sapņošanu, tikai atmozdamies īstenībā, saprot, ka viss bijis sapnis. Savu pašreizējo dzīvi mēs uzskatām par īstenību, bet vēlāk varbūt tā mums izliksies kā garš sapnis.

Ko gan mēs par dzīves liksmību varējām zināt pirms savas piedzimšanas? Un kā gan mēs varam pirms savas nāves tik droši zināt, ka arī nāvē negaida prieks?

HUAI — NAN — TZU
(miris 122.g. pr. Kr.)

Vai tā nebūtu labāk?

Vērojot trimdas sabiedrisko dzīvi, tai var saskatīt daudz līdzības ar politisko partiju darbību pirms 1934. gada 15. maija. Tanī laikā politiskās partijas noteica visu valsts dzīvi no apakšas līdz augšai. Partiju skaits, sevišķi vēlēšanu laikā, bija lielāks par 30. Jaunākiem par 35 gadiem var rasties nepareizs jēdziens par Latvijas valsts politisko partiju darbību, jo tie praksē šo darbību neredzēja, tiem var rasties pat priekšstats, ka valsts organisms bija tik sarežģīts, ka mazākam partiju skaitam nebija iespējams veikt visus uzdevumus. Mēs redzam, ka Anglijā un ASV nav daudz partiju, bet valsts uzdevumi tiek veikti ne sliktāk. Partiju daudzums radīja uzskatu dažādību, tādēt izcēlās savstarpēja apkarošanās, kas padarīja likumdošanas darbu nesekmīgu. Nekad valsts darbā neiezīmējās noteikta, skaidra valstiska līnija, bet šo valstisko līniju veidoja atsevišķas šauras politiskās partijas, kuru darbību bieži noteica gadījums. Lielākajām partijām grūti bija sastādīt valdību, un, lai to sastādītu, vajadzēja aicināt koalicijā mazās partijas, un par šo piedalīšanos valdībai bija dārgi jāmaksā. Mazajām partijām tika samaksāts ar iedzīvotāju līdzekļiem. Paceļas jautājums: kas šādu stāvokli radīja un vai bija iespējams šo stāvokli novērst?

Atbildot uz jautājuma pirmo pusi, ir redzams, ka šis stāvoklis bija mūsu liberālā vēlēšanu likuma un partiju dibināšanas viegluma sekas. Politiskās partijas varēja viegli nodibināt, un tām bija viegli iespējams piedalīties vēlēšanās. Šāds stāvoklis bija tiešām demokratisks. Sakarā ar to, radās personas, kas šo stāvokli sāka izmantot savos savtīgos nolūkos, jo redzēja, ka ar politisko darbu ļoti viegli var tikt pie slavas un bagātības bez kādas aroda izglītības. Partiju līderi pa lielākai daļai bija ieguvēji: pēc ievēlēšanas visus vēlēšanu izdevumus atlīdzināja dažādi valsts amati, tātad samaksāja latviešu tauta.

Atbildot uz jautājumu otro pusi: vai bija iespējams šo stāvokli novērst? jāatbild: jā. Politiskās partijas varēja šo stāvokli novērst, bet to nedarīja, jo tas apdraudēja viņu eksistenci, un tā tas turpinājās līdz 15. maijam. Salīdzinot valsts ieguvumus līdz 1934. g. 15. maijam un ieguvumus pēc 15. maija, izrādās, ka pirmā posma ieguvumi ir daudz mazāki, kaut gan laiks līdz 15. maijam bija garāks. Mūsu bijušo politisko partiju līderiem un partiju biedriem nebūtu daudz ko uztraukties par 15. maija notikumiem, jo šie notikumi bija viņu pašu radīts un uzaudzināts bērns. Bij. Saeimas deputāti pēc tam saņēma pensijas, un to saņemšana ir pa daļai 15. maija atzīšana. Ja tas ir tā, tad arī šinī jautājumā ir saskatāms konsekvences trūkums.

Lielākā daļa trimdinieku atrodas Amerikas kontinentā, kur ir ļoti lielas demokratiskas brīvības, sevišķi biedrošanās ziņā. Šīs brīvības trimdinieki ir censās izmantot, it īpaši tas sakāms par Kanadu, dibinot dažādas biedrības, kuru eksistēšanai ir maz pamata. Tagad šīs daudzās biedrības savā starpā apkarojas, un apkarošanās notiktu vēl plašāk, bet trūkst līdzekļu savu avīžu izdošanai. Trimdas tautas sadrumstalošana nāk par labu nevis trimdiniekiem, bet gan mūsu ienaidniekiem. Pirmkārt, sīkas organizācijas nav spējīgas veikt tik lielus uzdevumus, kā: trimdinieku aprūpi, skolu lietas, mākslas iestāžu uzturēšanu utt. Katras mazākās organizācijas kancelejas izdevumiem ir vajadzīgs gandrīz tikpat daudz izdevumu kā lielākai organizācijai. Šādu stāvokli vēl varētu novērst, bet te būtu daudziem jāziedo savas personīgās intereses vispārējo interešu labā. Bet ja kādam ir tik daudz enerģijas un tik daudz personīgā egoisma, ka nekādā ziņā nevar atteikties vispārējām interesēm par labu, tad tādam nevajadzētu nodarboties sabiedriskā laukā, bet izlietot savu enerģiju privātā saimniecībā, kur gūtu vēl labākas sekmes un kas nāktu tāpat trimdas saimei par labu. Pašlaik pie trimdinieku šķelšanās pieliek savu roku arī mūsu bijušās politiskās partijas, atjaunot savu darbību. Man liekas, ka tas nenāks trimdiniekiem par labu, tamdēļ šo partiju darbības atjaunošanu vēl nevajadzētu steigties, bet gan nogaidīt. Politisku partiju darbības atjaunošana nav iedomājama bez partijas preses un partijas uzskatu publicēšanas. Pie tam arī nav izslēgta jaunu partiju dibināšana. Tad tikai sāksies tas, ko vecākā paaudze praktiski piedzīvoja pirms 1934. gada 15. maija.

B. N.

Dr. D. Bīskaps

ASINS PĀRLIEŠANA

Asins pārliešana jeb transfūzija ir asiņu ievadījums no vienas personas (asins devēja) vēnām tieši otras personas (asins saņēmēja) vēnā, ne tikai asins zaudējumu un saindēšanās gadījumos, bet arī pirms vai pēc lielām operācijām.

Asins pārliešanas attīstības ceļš līdz mūsu dienām ir bijis ļoti sarežģīts un sniedzas atpakaļ medicīnas attīstības vēsturē līdz 1667. gadam, kad izdarīja pirmo asins pārliešanu cilvēkam no dzīvnieka. Ierosinātājs bija kāds francūzis Žans Denis, filozofijas un matēmatikas profesors, un asiņu pārlējējs brūču ārsts Emmerez's. Asiņu devējs bija jērs un saņēmējs jauns vīrietis, kas slimoja ar miega slimību. Bet asiņu pārliešanai nebija panākumu.

Otrs asiņu saņēmējs bija 45 gadus vecs kurvju nesējs. Tam vispirms izdarīja asiņu nolaišanu un tad no jēra ciskas vēnas asinis ievadīja tieši rokas vēnā. Asinis iepriekš nolaida, lai jaunajām asinīm būtu pietiekami vietas. Asins pārliešana, jādomā, to nebija daudz ieliets, bija sekmīga, jo slimnieks pēc asins pārliešanas nokāva viņam atdāvināto jēru un izmaksāto naudu, kā atalgojumu, tūlīt ar draugiem viesnīcā nodzēra.

Tanī pašā gadā arī Anglijā izdarīta pirmā asins pārliešana, kur arī jērs ir bijis asiņu devējs. Asiņu saņēmējs bijis teoloģijas kandidāts, kura slimības pazīmes bijušas „gara trakums un pārspīlēta fantazija." Bija tāds ieskats, ka jēra asinīs nav tik ļaunu kaislību kā cilvēku asinīs. Bet arī nabaga teologs netika izārstēts. Vācijā pirmo asins pārliešanu izdarīja kara chirurgs Purmans 1668. gadā ar spitālību saslimušam pacientam. Asinis pārlēja no jēra kakla dzīslas ar caurules palīdzību tieši rokas vēnā.

Doma par asiņu apmaiņu ir ļoti veca, lai gan atkal atdzimst pēdējā laikā no jauna, piem., pie asiņu saindēšanās ar mīzalvielas un mīzalskābes toksiskām vielām (uraemia). Lielā kūrfirsta miesas ārsts Sisholcs ieteica asiņu apmaiņu starp mazasinīgiem un pilnasinīgiem. Viņš ticēja arī, ka ar asiņu apmaiņu var samierināt nesaticīgus brāļus un strīdīgus laulātos pārus.

Tikai 1825. gadā notika pirmā asins pārliešana no cilvēka cilvēkam. Angļu fiziologs un akušērs Blundels pārlēja kunga vēža slimniekam ar grūtu mazasinību, rokas vēnā 12—14 unces cilvēka asiņu. Vispirms nebija nekādu traucējumu, bet dažas stundas vēlāk radās ļoti grūti simptomi un 56 stundas pēc transfūzijas slimnieks mira. Izdarīto asins pārliešanas gadījumu skaits ir 132 ar mirstību pāri par 50 proc. Nekāds brīnums, ka aizliegumi nāca kā krusa, un Parīzes medicīniskā fakultāte asins pārliešanas izdarītājiem piedraudēja ar sodu.

Tā asiņu pārliešana praktiski vēl palika sapņa autos, par to stāstīja teikas kā pirms asins pārliešanas sākuma. Heidelbergas universitātes prof. Dr. K. H. Bauers stāsta, ka viņa studiju sākumā par to klīda ļauni, pirdzīgi vārdi: „Asiņu

RHESUS FAKTORS

pārliešana ir ļoti vienkārša būšana. Vajadzīgi tikai trīs muļķi: viens, kas ļauj sev novilkt asinis, otrs, kas ļauj sev asinis pārliet un trešam, kas to izdara."

Modernās asins pārliešanas turpmākie attīstības galvenie etapi ir šādi: 1910. g. Karrels un Stichs ar t.s. asinsvadu šuvi (Gefaessnaht) atklāja technisku iespēju pārliet asinis no devēja artērijas tieši asins saņēmēja vēnā. Prof. Bauers stāsta, ka par viņa skolotāju prof. Enderlenu, tanī laikā klīdusi slava, ka viņš tādā ceļā glābis dzīvību kādam Krievijas troņmantniekam, kas, kā zināms, slimoja ar asinsotāju (hemophilia). Bauers pats kā students Vircburgā piedzīvojis, ka kādam turienes lauku artilērijas karavīram, pēc liesas plīsuma no zirga kājas spēriena, [illegible] asiņu pārliešanu. [illegible] Pati techniskā puse bija ne visai droša, nevarēja arī zināt, cik daudz asiņu pāriet. „Mums stāstīja," stāsta Bauers, „ka Enderlens, pats kā kaislīgs smēķētājs, iedevis leitnantam cigāru un licis to izsmēķēt; kad tas bija izsmēķēts, Enderlens asiņu pārliešanu nobeidzis."

1914. gadā vairāki pētnieki, cits no cita neatkarīgi, atrada līdzekli, kā aizkavēt asiņu sarecēšanu ārpus asinsvadiem, proti, natrija citrātu. Ar to bija iegūta iespēja izdarīt netiešu asiņu pārliešanu un kontrolēt pārlieto asiņu daudzumu. [illegible]

1916. gadā Oelekers ar savu izgudroto [illegible] asiņu pārliešanas [illegible]

Pilnīgu apvērsumu asiņu pārliešanā ienesa asiņu grupu atklājums, ko [illegible] Kārlis Landšteiners [illegible] AB, A, B, O grupas, [illegible]

[illegible] ir universāls devējs, tāpēc daudzas slimnīcas to nedara, jo praksē pierādījies, ka arī O grupa var zināmos gadījumos dot nevēlamu reakciju pie saņēmēja. Grupas AB asinis nesatur aglutininus, tādēļ AB varētu saņemt asinis no visām citām grupām, bet arī to nedara. Tātad vienīgi pareizā rīcība ir tā, ka asiņu saņēmējs saņem savas grupas asinis. Asiņu grupu noteikšana ar asiņu pārbaudes serumiem ir viegla un absolūti droša.

Nosakot pirms asiņu pārliešanas asiņu grupas, nav jāaizmirst noteikt arī Rhesus faktoru, vai tas ir pozitīvs, vai negatīvs. Apmēram 85 proc. iedzīvotāju ir Rhesus pozitīvi, tas ir, viņu asinīs ir Rhesus aglutinogēns. Rhesus pozitīvai personai var dot Rhesus pozitīvas un Rhesus negatīvas asinis, bet Rhesus negatīvai personai var dot tikai Rhesus negatīvas asinis. Tam sevišķi liela nozīme attiecībā uz sievietēm grūtniecības stāvoklī.

Asiņu devējam jābūt pilnīgi veselam cilvēkam, un tas nedrīkst slimot ar sifilisu, tuberkulozi, malāriju un dzelteno kaiti.

Nesaderīgas asiņu grupas pārliešanas gadījumā reakcija no asiņu saņēmēja organisma puses šoka un kolapsa veidā ar grūtiem asiņu cirkulācijas traucējumiem, kuri var būt fatāli, jo tādos gadījumos notiek asins sarkano ķermenīšu aglutinācija un izšķīdināšana (hemolīze). [illegible]

[illegible]

(Nobeigums sekos)

IZBĒGUŠO SVEICIENS

LKK bija nosūtījusi pieciem latviešu zvejniekiem, kas izbēguši no Liepājas, naudas pabalstu dzīves uzsākšanai. Tagad LKK saņēmusi no Zviedrijas pateicības vēstuli, kuru parakstījuši visi pieci zvejnieki.

Vēstulē, starp citu, teikts: „Izsakām vissirsnīgāko pateicību par piesūtīto pabalstu, kas mums ļoti noderēja dzīvi uzsākot. Esam iekārtojušies apmierinoši. Ceram, ka drīz varēsim iejusties brīvo cilvēku saimē. Mēs vēl nevaram aptvert pēkšņo dzīves pārmaiņu un lielo starpību starp brīvību uz papīra un brīvību īstenībā. Sveiciens latviešiem Amerikā no mums visiem pieciem."

DIVAS JŪLIJA DEKLARĀCIJAS

Pirms 30 gadiem, 1922. gada 27. jūlijā, ASV atzina Latviju de iure. Paziņojumā starp citu bija teikts: „Dāvājot atzīšanu jaunajām republikām, Savienoto Valstu valdība ir pilnīgi novērtējusi šo valstu eksistences spējas, ko tās jau ilgāku laiku neapšaubāmi pierādījušas ar savu politisko un ekonomisko stabilitāti."

Šo deklarāciju Latvijas valdībai Rīgā nodeva ASV pārstāvja Janga vietnieks Harolds B. Kvartons. Rīgā notika prieka manifestācijas — gaviles, plīvoja ASV un Latvijas karogi, rīdzinieki apsveica ASV pārstāvjus. Ar šo dienu sākot Savienoto Valstu valdības nostāja Latvijas jautājumā nav mainījusies, kaut arī tās territoriju pagaidām okupējis Padomju karaspēks un tur uzspiesta padomju iekārta.

ASV ārpolitikā jūlija mēnesis ir zīmīgs Baltijas valstu nostājā vispār. 1940. g. 23. jūlijā ASV ārlietu viceministrs Velles paziņoja presei savas valdības nostāju pret Baltijas valstīs notikušo valsts apvērsumu. Šī deklarācija nosoda notikumus, kuru rezultātā „kāds stiprāks kaimiņš apzinīgi censās iznīcināt 3 mazo Baltijas republiku politisko neatkarību un territoriālo integritāti — šo republiku, kuru apbrīnojamai attīstībai Savienotās Valstis visu laiku sekojušas ar dziļu un simpatisku interesi. Manas valdības politika ir visiem zināma. Savienoto Valstu pilsoņi neatzīst šādus laupīšanas paņēmienus, vienalga vai tos izdara, lietojot varu vai varas draudus. Tāpēc viņi neatzīst kādas citas stipras valsts iejaukšanos jebkādā veidā otras suverēnas valsts iekšējās lietās, lai cik vāja tā būtu. Savienotās Valstis turpinās aizstāvēt šos principus, jo ir pārliecinātas, ka nav iespējams citādi saglabāt modernās civilizācijas pamatu, kā vienīgi valdot taisnībai un likumībai." (Latvju Enciklopēdijas 9. grāmata).

Pirmo ASV deklarāciju latviešu tauta saņēma kā brīva tauta ar prieka gavilēm — otro, laikā — kad Latvijā sākās boļševiku verdzības jūgs, kas nav beidzies pat vēl šodien. Verdzība turpinās, tauta cieš un gaida atbrīvotājus. Vai tie ieradīsies laikā?

No lielvalsts saņemta deklarācija mazas tautas dzīvē sver daudz. Tā simtiem padzītiem dod ticību savas dzimtenes atbrīvošanai. Kamēr vien Latvijas sūtniecība pastāvēs Vašingtonā, un Londonā latvieši nebeigs ticēt savas valsts atdzimšanai. Kaut arī situācija mums sevišķi grūta un nebrīvības gados daudz ko esam jau zaudējuši tādu, ko nekad neatgūsim, mums palikusi vēl griba un stingra apņemšanās atkal izcīnīt brīvu Latviju. Bez šīs ticības un gara nav nekādas jēgas ne mūsu ne citu apspiesto un vajāto tautu dzīvei. Vājos terrors un nāve jau pieveikusi. Stiprie, vai jūs esat savās vietās! Lielie, varenie, vai jūs nerunājat par ilgu? Puse mazo brāļu jau izkauti. Deklarācijas ir skaistas, bet no „asā stilā iesniegtām notām," pašlaik vairs nevienam nesāp galva. Un muļķības turpinās tālāk taisni tāpēc, ka ar barbaru grib runāt kristīgā garā un sadzert par „kristīgo vodku." Ja no boļševisma būtu cietušas lielās tautas, kā piem., angļu-sakši, ko mēs nebūt nenovēlam, tad gan interese par Baltijas valstīm būtu arī lielāka un saprotamāka, cilvēcīgāka . . .

Nākotne rādīs, vai mūsu alkas būs veltas vai panākumiem vainagotas jeb vai viss būs zaudēts.

Osvalds Akmentiņš

Māju pirkšana un celšana

(Turpinājums)

Otrs kopīpašuma veids saucas „tenants in common". Šinī gadījumā drīzāk varētu kopīpašniekus dēvēt par līdzīpašniekiem. Ja līgumā nav citādi noteikts, tad viņiem pieder nedalītas tiesības uz visu īpašumu. Galvenā starpība starp pirmo un otro kopīpašuma veidu ir tā, ka otrā gadījumā ar viena līdzīpašnieka nāvi ne viss īpašums pāriet uz pakaļpalikušo īpašnieku. Katrs līdzīpašnieks var brīvi rīkoties ar savu īpašuma daļu, to novēlot ar testamentu. Līdzīpašnieks var tiesības uz savu daļu pārdot otram līdzīpašniekam. Īpašumu pārdodot, tas jāpārdod viss, dalīšana nav iespējama.

Pērkot īpašumu, der noskaidrot, vai īpašumam nav kādi servitūti, t. i., kāda cita īpašuma tiesības uz pērkamo īpašumu. Parastākais servitūts (easement) ir tiesības uz ceļu, t.i., ka arī citas personas var izmantot īpašuma caurstaigāšanai vai caurbraukšanai. Šīs servitūta tiesības var nodibināties ar līgumu vai arī uz ieilguma pamata. Ieilgums uz ceļa tiesībām nodibinās pēc 20 gadu nepārtrauktu šādu tiesību izmantošanu. Servitūtu tiesības uz ieilguma pamata nenodibinājās Albertas, Saskačevanas un Kvebekas provincēs.

OBLIGĀCIJAS

Ja nekustama īpašuma pircējs nevar segt visu pirkuma maksu, tad pārdevējs var piekrist par atlikušo daļu pieņemt uz šo īpašumu obligāciju. Šādu obligāciju var izdot arī kādam citam, kas pret obligāciju aizdod naudu, ko samaksā par īpašuma pirkšanu. Ar obligāciju īpašums, uz ko tā izdota, tiek ieķīlāts obligācijas turētājam resp. naudas aizdevējam. Obligāciju teksta formulārus var dabūt pirkt. Tie ir sastādīti pēc Ontario obligāciju likuma noteikumiem. Kā jau iepriekš minēts, obligāciju paraksta arī obligācijas izdevēja sieva, līdz ar to ieķīlājot savu „pūra tiesu". Par obligāciju maksājamie procenti jānolīgst partiem un jāieraksta tekstā, kur tam paredzēta vieta. Obligācijas tekstā ir paredzēts, ka ieķīlātais īpašums ir jāapdrošina, pie kam apdrošinājuma summa nevar būt mazāka par obligācijas summu. Saņemot īpašuma apdrošinājuma atlīdzību, pēdējo tiesīgs saņemt obligācijas turētājs, lai realizētu savu aizdevumu. Lai obligācijas turētājs nodrošinātu savas tiesības iepretī eventuālām nākošām obligācijām, vai īpašuma pircējiem, tad viņš savu obligāciju liek reģistrēt. Ja parādnieks obligāciju nemaksā saskaņā ar tajā paredzētajiem noteikumiem, tad: 1) obligācijas turētājs var celt prasību par nokavētajiem maksājumiem, 2) viņš var panākt īpašuma valdīšanu atpakaļ, to iznomāt un iekasēt nomas naudu, lai segtu savu prasību. Bet pa to laiku tad viņam arī jāsedz visi sakarā ar īpašumu paredzētie maksājumi, piemēram, nodokļi un apdrošināšana. Šādā kārtā ar īpašumu rīkoties viņš var tikai tik ilgi, kamēr nav segti nemaksātie obligācijas parādi. Pēc tam īpašums ir jānodod atkal atpakaļ obligācijas izdevējam, 3) obligācijas turētājs var prasīt saskaņā ar obligācijā paredzēto noteikumu īpašuma pārdošanu un par ieņemto naudu segt savu obligācijas parādu. Ja īpašums pārdots par augstāku summu, nekā pienākas obligācijas turētājam, tad pārpalikums jāatdod obligācijas devējam. Ontario provincē, ja arī obligācijas tekstā nebūtu paredzēts noteikums par obligācijas turētāja tiesību prasīt īpašuma pārdošanu, tomēr īpašumu var pārdot, ja obligācijas procenti nav nomaksāti par sešiem mēnešiem, vai arī, ja kapitāla dalījums ir parādā par četriem mēnešiem, vai arī ja obligācijas devējs neapdrošina īpašumu. Ja īpašumu pārdodot neienāk pietiekama summa obligācijas parāda segšanai, tad iztrūkumu var piedzīt vispārējā prasības kārtībā. Obligācijas turētājam tomēr jāpūlas pārdot īpašumu par iespējami augstāku summu, jo pretējā gadījumā viņš ir atbildīgs par nolaidību un zaudējumu sagādāšanu. Pārdodot īpašumu, pēdējo nevar pirkt ne obligācijas turētājs, ne viņa pilnvarnieks, ne agents, 4) obligācijas turētājs var lūgt tiesu taisīt spriedumu par īpašuma atpakaļatdošanu, resp. tā atņemšanu obligācijas devējam. Pirms šāda sprieduma taisīšanas tiesa dod parādniekam noteiktu laiku parāda nolīdzināšanai.

Obligācijas izdod uz noteiktu laiku, parasti uz pieciem gadiem. Ja šinī laikā obligācija nav pilnos apmēros nomaksāta, tad to var atjaunot, taisot jaunu obligāciju un dodot to jau iepriekšējam obligācijas turētājam, vai arī jauno obligāciju dodot kādai citai personai, bet nenomaksāto obligācijas parāda daļu samaksājot pirmajam obligācijas turētājam.

J. Grīslis

(Turpinājums sekos).

ZEM DIENVIDU ZVAIGZNĀJA

SPECIĀLRAKSTS LAVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Nepatīkamu pārsteigumu Čižikam sagādāja baltiešu aktīvitāte Austrālijā sakarā ar 14. jūnija atzīmēšanu.

Līdz šim mūsu spārnainajam draugam bija nācies atspēkot tikai dažu individu apgalvojumus un nomelnot šos individus viņu darba biedru acīs, apzīmējot par „fašistiem", Hitlera algādžiem" u.t.t. Bet, ja pagātnē atsevišķo latviešu, lietuviešu vai igauņu stāsti par dzīvi „Strādnieku Paradīzē" jau padarīja vienu otru „ausiju" domīgu, tad šogad baltiešu tautu pārstāvji sarīkoja plašu un labi noorganizētu uzbrukumu Čižikam visas Austrālijas apmēros.

Atsevišķo štatu galvaspilsētās dažādu konfesiju baznīcas 14.jūn. noturēja plašus aizlūgumus par boļševisma upuriem. Dievkalpojumos piedalījās augsti baznīcas dignitāri un savās svētrunās austrāliešiem apgaismoja Baltijas tautu stāvokli un komūnisma būtību.

Sidnejā baltieši nolika vainagu pie karā kritušo pieminekļa. Protams, klāt bija arī austrāliešu preses pārstāvji, kas šo notikumu fotografēja un līdz ar fotografiju avīzēs ievietoja attiecīgus paskaidrotājus rakstus.

Daudzās provinces avīzes publicēja plašus aculiecinieku atstāstījumus par 14. jūnija notikumiem un citiem boļševiku briesmu darbiem.

Smagais trieciens tomēr bija illustrētā žurnāla „Pix" ievietotā pagarā reportāža ar bagātīgu illustratīvu materiālu.

Šeit īsumā, bet ļoti spēcīgi un

TAKTISKS IEGUVUMS

koncentrēti, austrāliešu lasītājam atklāja komūnisma patieso dabu un pierādīja tam, ka naciķi nav bijuši vienīgie, kas nodarbojušies ar veselu tautu fizisku iznīcināšanu. Lai cik dīvaini mums tas neškistu, šeit, Austrālijā, tomēr vēl arvienu atrodas cilvēki, pat augstos sabiedriskos posteņos, kam par notikumiem mūsu dzimtenē nav ne mazākās jausmas.

Tā piemēram, Adelaides Lordbīskaps bija ļoti izbrīnījies, kad mūsu delegācija tam pasniedza Aizvesto sarakstu, ar paskaidrotāju memorandu. Pēc viņa domām vienīgie (sic!) genosida piekopēji esot bijuši vācieši! Lai nu kā, tagad viņš būs informēts.

„Pix" sniegtais materiāls tiešām bija smags taktisks trieciens Čižika frontei. Pirmo reizi tos apkaroja ar viņa paša iemīļotāko ieroci — propogandu presē. Ja neskaita vienu ļoti „mazasinīgu" uzņēmumu, kurā redzami boļševiku upuri masu kapā Korejā, tad šī ir pirmā reize, kad Austrālijas presē parādījās atrakto masu kapu, sakropļoto čekas upuru, degošo baznīcu un deportēto vilcienu autentiski uzņēmumi. Pie tam žurnālā, kura tirāža visā Austrālijā ir pāri par 400 tūkst.! Tas nozīmē, ka teorētiski katram divdesmtajam austrālietim dota iespēja pamest skatu, kaut arī tikai īsu brīdi, uz lietām, kādas notiek aiz dzelzs priekškara.

Lai kā mēs arī neienīstu Čižiku, mums tomēr jāatzīst, ka viņš nav nedz dumjš, nedz lēns. Nē, šis putniņš nesalīdzināmi ātrāk par amerikas ērgli, britu lauvu vai franču gaili spēj orientēties un rīkoties saskaņā ar acumirkļa prasībām. Tā tas notika arī šoreiz. Jau tūlīt pēc iznākšanas nezināmas rokas rautin izrāva „Pix" no Sidnejas un Kanbēras kioskiem, lai šis bīstamais materiāls nenonāktu neīstās rokās! Baltieši, kas vēlējās iegūt vairākus eksemplārus, lai tos izdalītu saviem austrāliešu draugiem un darba biedriem palika tukšā — „Pix" vienkārši pazuda!

Tomēr, „Bloody Balts" bija savu panākuši, kaut uz brīdi nelielos mērogos viņi saistīja sabiedrības uzmanību. Pirmo reizi kopš savas ierašanās Austrālijā baltieši nodarīja „biedrišiem", kaut arī tikai niecīgus, varētu teikt pat tikai simboliskus materiālus zaudējumus:

Pirmo reizi biedrīši nevarēja baltiešu stāstījumus apzīmēt par „ļaundabīgu melojumu" vai „slimu smadzeņu izdomu", pirmo reizi biedrīšiem bija jārīkojas ātri, klusi un gandrīz slepeni, kā tas notiek vienmēr tad, kad partijai ir kas slēpjams, kaut kas maskējams vai likvidējams.

Lai gan aizlūgumi baznīcās, vainagu nolikšana un viss pārējais neapšaubami vērsa atklātības uzmanību uz baltu tautu likteni, reportāža „Pix" lapās tomēr ir tas faktors, kurš vietējos komūnistus pirmo reizi nostādīja defensīvā stāvoklī attiecībā pret baltiešu lietu.

Cerēsim, ka šis taktiskais panākums nav pēdējais, bet iezīmē pagriezienu mūsu attieksmēs ar austrāliešiem mūsu cīņā ar komūnismu.

A. BB.

Morālā apbruņošana Eiropā

MRA darbs lielākos Eiropas centros

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

(Nobeigums)

Šogad Eiropas valstīs ir bijusi liela aktivitāte, lai dotu dažādām tautām Morālo apbruņošanu un radītu jaunu sadarbību pāri šķirām, partijām, uzskatiem un dotu ideoloģisku atbildi pret materiālismu un komūnismu.

Bez daudzām sanāksmēm ir jāatzīmē Kopenhagenā K. B. hallē notikusi ar 5000 personu piedalīšanos. Komūnistu prese bija neapmierināta, kad dāņu ārlietu ministrs B. Krafts jau agrāk bija runājis par MRA un ka Ko (Caux) satikušies Atlantijas Līguma Org. ģenerāļi. Kamēr šīs sanāksmes iniciātori bija strādnieki, Stokholmas tuvumā „Saltsjoebaden" uz vienu no lielākajām zviedru rūpniecības koncernu ģenerāldirektora ierosinājumu pulcējās pāri par 100 zviedru izcilu rūpnieku no visas Zviedrijas.

Norvēģu prese plaši atzīmēja sanāksmes Stavangerā un Oslo. Pēdējā pulcējās ap 2500 cilvēku, starp tiem 850 strādnieku un rūpniecības vadītāju vai to pārstāvji, piedalījās arī armijas komandieris ģen. Hanstenam, četriem armijas ģenerālinspektoriem, piedalījās arī bij. zviedru armijas kom. ģen. Holmstrands, Militārās akadēmijas priekšnieks, sociālo lietu ministrs, bīskaps Bregrāvs u.c. Sanāksmi vadīja Oslo universitātes filozofijas un filolog. fak. dekāns prof. E. Skards. Galvenie Oslo laikraksti: konservatīvo, zemnieku un sociālistu notikumu ļoti pozitīvi atzīmēja. Aftenposten: 11nāciju reprezentanti, kas vēstīja par ideoloģiju, kuŗa var apvienot pasauli, dziļi aizkustināja." Nationen —zemnieku laikraksts —„Tā (MRA) ir iedvesme, kas ved uz jaunu pasaules ideoloģiju."

Sakarā ar The World Rebuilt iznākšanu somu valodā un sevišķi ar MRA rūpniecības filmas „Atbilde" premjēru Helsinkos notika plašs sarīkojums, piedaloties prezidenta Pasikivi kundzei, valdības, armijas, rūpniecības, arodorganizāciju un citiem pārstāvjiem. Šo filmu ir jau redzējuši pāri par miljonu cilvēku dažādos rūpniecības apgabalos 16 zemēs. Kāds amerikāņu filmu speciālists to apzīmē par labāko filmu, kādu redzējis, tūkstošiem strādnieku to skatās arī Ziemeļitalijas rūpniecības apgabalos. Somi ir vienmēr bijuši aktīvi savas tautas Morālā apbruņošanā; Tammerforsas bīskaps Gulins sevišķi atzīmē MRA nozīmi savā personīgā un vispār somu tautas dzīvē dažādu grūtību pārvarēšanā.

Tai pašā laikā, kad skotu „Daily Mail ziņoja par sarkano plānu sabotēt skotu aizsardzības darbu, Glasgovā notika MRA rūpniecības lugas „Aizmirstais fakts" izrādē, kuŗu 10 dienās noskatījās 12.000 cilvēku. Rūjā Londonā satikās 400 angļu arodorganizāciju vadītāji, reprezentējot ostas, gaisa satiksmes, oglraktuvju un motorrūpniecības strādniekus, lai plānotu par arodorganizāciju vadītāju treniņu vairāk simtu rūpniecībās, kur MRA jau strādā.

Lielie Londonas laikraksti: The Times un Daily Herald ziņoja par MRA sanāksmi The Royal Hall, kur piedalījās 5.000 cilvēku, pie kam ap 2.000 papildus no klausījās ārpusē, teltīs. Sanāksmi vadīja ģenerālmajors S. W. Kirbijs, piedalījās vairāk kā 30 pilsētu galvas 100 cilvēku liels internacionālais koris, parlamentārieši un citi pārstāvji. Zviedru Augšnama priekšsēdis A. Soevstroems atzīmēja „MRA kā lielāko mūsdienu kustību," poļu nacionālais varonis bij. Varšavas 400.000 vīru lielās apakšzemes armijas komandieris ģen. Bor— Komarovskis." Mēs nevaram kavēties. Mūsu pienākums ir atbalstīt Morālo apbruņošanu, kas ir pārākā ideoloģija." New Chronical vēlāk rakstīja: „Mums vajag idejas, tāpat kā ieročus."

Vāciju joprojām nodarbina arī iekšēji konflikti: darba devēju un arodorganizāciju attieksmes asas, tās draud izvērsties par ģenerālstreikā. Lai plānotu, kā radīt vairāk vienības darba devēju un strādnieku starpā. 7. jūnijā Reinas —Vestfāles parlamenta ēkā Diseldorfā notika 700 cilvēku liela sanāksme, ar pārstāvjiem no visas Vācijas. Tai pašā laikā arī atzīmēja MRA dibinātāja Dr. F. Buchmaņa 74. dzimšanas dienu.

Uz Bavārijas bēgļu ministra prof. Oberlandera ierosinājumu Minchenes finanču prezidija zālē notika MRA sanāksme, kas bija domāta bēgļiem. Klātesošo vidū bija: Bavārijas iekšlietu ministrs Dr. Hēgners, prof. Oberlanders, daudz citu valsts un sabiedrisko iestāžu vadītāju. Vairāk desmit Rietumvācijas ministru ir piedalījušies MRA pasaules konferencēs. Šis Ko (Caux) gars pamazām izpaužas arī attieksmēs pret Baltijas valstīm, kaut arī vācu juristi gribēja atzīt Baltijas valstu okupāciju. Bonnas valdība oficiāli pag. gadā deklarēja, ka neatzīst Baltijas valstu okupāciju. Valstskanclers Adenauers, pirms kļuva par kancleru, piedalījās Ko(Caux) un viņu oficiāli reprezentēja jau agrāk minētajā Mekino pasaules konferencē ministrs H. Helvege, kas teica, ka MRA Vācijā ir pazīstams jēdziens, un ieteica arī katras brīvas tautas budžetā paredzēt posteni MRA." Par Morālās apbruņošanas nozīmi Vācijas un Francijas sadarbības nozīmē pag. gadā ziņojām no Šveices. Amerikāņu ārlietu dzīves augstākie vadītāji velti sevišķu uzmanību MRA kā ideoloģijai, kas var vienot demokratisko pasauli. Tā Senāta un Kongresa ārlietu komisiju priekšsēži bija parakstījuši speciālu ielūgumu uz Mekino konferenci. No 20 maija līdz 10. jūnijam tajā piedalījās 1379 delegāti no 34 valstīm, reprezentējot 14 parlamentus, bija arī ievērojama delegācija no Japānas. Angļu delegāciju vadīja baltiešu draugs, parlamenta loceklis prof. Sir Douglas Savory. Vairāk kā 1.000 kinomotografos Deutsche Wochenschau rādīja Mekino pasaules konferenci, kā arī Rietumvācijas radio 9 dienas par to ziņoja.

Radio „Brīvā Eiropa" Minchenē kas raida ziņas arī dzelzs aizkarā, katru nedēļuprogrammā runā par MRA. Daudz vācu žurnālistu tagad raksta par MRA.

Pastāvīgais franču ārlietu ministrs R. Šūmans, kas rakstījis priekšvārdus Dr. F. Buchmaņa grāmatai „Remaking the World" (Robert Mc Bride and Co., N. Y., USA), saka: „Ja MRA būtu kāda teorija, es par to neinteresētos. Bet tā ir dzīves filozofija, izteikta darbībā."

Kā ar bēgļiem un MRA? Jau agrāk ir rakstīts par čechu, poļu, kroātu, latviešu un igauņu piedalīšanos. Arī latviešu sabiedrībā dažādos kontinentos pieaug interese. Prof. Dr. P. Jurevičs recenzijā par P. Howard the World Rebuilt starp citu raksta: „MRA ir jau ieguvusi tādu nozīmi, ka pasaule ir spiesta ar to rēķināties un par to runāt."

J.Es.

A. PRIEDNIEKA — KAVARRAS KONCERTĀ TORONTO

Iemīļotā operdziedoņa koncerts Toronto par spīti tveicīgam vasaras laikam bija pulcinājis rekordskaitli: Pāri par 500 klausītāju ar dzīvu atsaucību un interesi sekoja dziedoņa sniegumiem, tādējādi apliecinot, ka A. Priednieks vēl joprojām ir viens no mūsu tautā populārākajiem dziesmas meistariem.

A. Priednieks-Kavarra neliedza arī klausītājiem sava repertuāra ,spožākās pērles,' sevi apliecinādams gan A. Kalniņa skumīgajā lirikā (Briņos es, Jau aiz kalniem), gan E. Dārziņa tik personiskā romantisma atmosfairā (Jaunībai, Aizver actiņas), gan arī J. Ķepīša trauksmainībā (Agrā pavasarī, vajadzēja arī atkārtot). Vārds nebija liegts arī mūsu jauno komponistu paaudzei. Tā T. Ķeniņa Glāsts, kuru Toronto dzirdējām otro reizi saistīja ar pievilcīgo izturību. A. Priednieka paša (un arī viņa cienītāju) sirds tomēr īsti pieder operu ārijām. Kā pašsaprotama lieta jāpieņem, ka aiztecējis labs laika sprīdis kopš A. Priednieka-Kavarras ziedu laikiem mūsu Nacionālajā Operā, kad dziedonis savaldzinādams ja visplašākās auditorijas ar savu izcilo balsi, nešaubīgām augsām, skaisto plūdumu. Laika zoba ietekme manāma, bet dziedoņa augstā klase, vēl joprojām pārliecinoši spīdēja (no kā izpildījuma daudziem mūsu jauniem dziedātājiem atliek tikai mācīties) un ... personīgais šarms, deva visumā jo patīkamu vakaru dziesmu draugiem, ar kuriem A. P.-K. bija jo teicamā kontaktā. No operu ārijām vislabāk patika Toskas un Turandotas ārijas, kā arī piedevām dziedātie fragmenti no Trubadūra un Boito Mefistofeļa.

Ja dziedonis A. Priednieks-Kavarra mūs aizveda pa atmiņu takām Rīgā Nac. Operā, tad otrs šī koncerta dalībnieks komponists T. Ķeniņš pavēra skatu latviešu mūzikas nākotnē, iepriecinādams klausītājus ar savām svaigi tvertajām īpatnējām 2 Prelīdēm, kuras uz klavierēm atskaņoja autors.

T. Ķeniņa mūzika guva neviltotu atsaucību klausītājos. Autoram bija vairākkārt jāparādās uz aplausies un jādod piedeva — Tau tas dziesma (Seši mazi bundzenieki variācija). Programmas 2. daļā Ķeniņš spēlēja Dohnani Capricio, apliecinādams sevi arī kā labu, iejūtīgu pianistu.

A. Priednieka-Kavarras dziedājumus pavadīja T. Ķeniņš ar dziļu mūzikālitāti un lielu veiksmi.

Abi mākslinieki saņēma skaistus ziedus.

A. H.

Gunars Saliņš

BIKLĀ

Tevi glaužu. Vēlreiz. Un Tu plakstus kļauj,
Lai man neredzēt, kā Tu zūdi,
Kā Tu zinīga ļauj, Tavu būtni lai skauj
Cita veidola tumšie plūdi.

Bet ko plaksti spēj slēpt, nespēj augums vaļš —
Jau pus auglis, kad atkal skaru,
Kā bez valda tas briest, lāsmo zeltaini zaļš
Savu laistīgo kaislo svaru —

Ai, cik mānīgi ļauts Tavam biklumam snauds,
Kādā viltū Tavs prāts tam slēpis
Augļa veidolā to, ka šai brīdī ik auds
Tavā miesā ir mute un klēpis.

Tevi skauju. Un Tu ciešāk plakstus kļauj,
Līksmi liegdamās, ka Tu zūdi,
Ka Tu zinīga ļauj, Tavu būtni lai skauj
Cita veidola tumšie plūdi.

Vermlandes mežos

Rakstnieks un vecais Tornas grāvracis Alfreds Dziļums pēc noklūšanas Zviedrijā visu laiku strādāja papīra fabrikā, tā kā gaužam maz laika varēja atlicināt rakstniecībai. Šī gada pavasarī viņš izšķīrās doties meža darbos uz Vermlandi atsevišķā mājiņā uz dzīvi kopā ar ģimeni atsevišķā mājiņā jaukā ezera krastā. Jo skaista esot apkārtne un bezgala līdzīga mūsu dzimtenes ārēm, skanošie rīti īpaši to atgādinot. Par savu darbu un dzīves apstākļiem viņš raksta:

„Mežos te strādā savādāk kā Latvijā. Arī lietas ir citas, man liekas, labākas. Visi darba rīki te piemēroti vieniniekam — „fuksis," loka šķērszāģis, mazāks rokas cirvītis slaidā kātā, malkas skaldāmais cirvis — šaurs, ķīļveidīgs un aizstāj arī āmuru. Ir vēl mizojamais „daikts," dažādi ķīļi, vieglas rokas dzelzs knaibles, ar kurām pievilkt vieglākus kokus, arī tāds āķis, kādus mežā lietoja Latvijā baļķu pagriešanai. Visas šīs lietas var dabūt no mežniecības un pēc lietošanas dot atkal asināt; par to atvelk zināmus procentus. Man pagaidām ir tikai nepieciešamās lietas, jo jāsagatavo tikai malka un ogļu malka. Visi strādnieki raujas mežos pa vienam. Mežsargs gan cenšas ierādīt pāris cilvēkiem tuvumā cērtamo mežu, lai nelaimes gadījumā nebūtu viens. Mēs strādājam tuvumā ar kādu vācieti, kas te atbraucis briesmīgi daudz ieraut. Pagaidām mežs ierādīts tādā vietā, kur jābrauc turp ar laivu, apm. pusotra kilometra. Par to piemaksā piecus procentus. Peļņa iznāk dažāda, cik katrs veikli prot rīkoties. Sākumā neiet. Piemēram, es pirmajā dienā nopelnīju tikai 18 kroņu un biju norāvies līks. 5 dienā jau nopelnīju 25 kronas, turklāt nejutos vairs noguris. Lielie rāvēji izpelna ap 35 kronas. Atvelk nodokli. Nekas priecīgs te nav, bet mums ļoti svarīgi ir brīvība — var nākt un iet uz mežu, kad grib, var kādu laiku nestrādāt nemaz un mājās rakstīt. Es gan sākumā centīšos iet uz mežu kaut cik regulāri, jo negribas ierādīt, ka ērtību dēļ vien te esmu braucis. Mežsargs jau dabūjis zināt, ka es esmu rakstnieks, tāds neticīgs, vai es te palikšot. Citādi gan lāga vīrs. Tuvumā ir citi latvieši, bet katram savi iemesli, kādēļ nebrauc uz fabrikām. Ir te divi gleznotāji (Valdmanis un Sinka), kāds Latvijas mežzinis, kas jau uzstrādājies par meža taksātoru un vēl daži, kas vairāk nodarbojas ar lauksaimniecību nekā meža darbiem. Dzīve te lētāka, pie tām esam ļoti skaistā, klusā vietā, un pirmie draugi, kas atbraukuši, no Stokholmas ar sālsmaizi, mūs tikai apskauž. Laiks paiet ļoti ātri, savi brīži jāziedo literāram darbam, tāpat atpūtai, tā kā bieži pat daudzas vēstules paliek neatbildētas."

Par sevišķiem nodomiem literatūras plāksnē, Alfr. Dziļums pagaidām klusē.

Valters Zirnītis

APKĀRT ZEMES LODEI

Gatavojoties visas nācijas alus dzērāju čempionātam, Valensijas spānietis 32 g. v. telegrafa ierēdnis ieguva savas pilsētas čempiona nosaukumu, izdzerot 17 ar pus pintes (apmēram 10 litru) alus. Valensijas čempions Baltazars Alegria, kuŗa vārds tulkojumā nozīmē „laimīgais", ir favorits arī galvaspilsētas Madrides alus dzērāju turnīrā.

Bērnu kolonijā Eskilstunā, Zviedrijā, kāda meitene gribējusi palīdzēt noskūpstīt 12 g. vecajam stokholmietim Rodžeram Sundbergam savu draudzeni.

Viņa satvērusi abu galvas un spiedusi kopā Nelaimīgā kārtā pretestība bijusi pārāk stipra, un abas galvas sasitušās tā, ka meitenes piere trāpījusi zēna deniņus.

Zēns drīz vien pēc tam sācis sūdzēties par sāpēm galvā. Viņš aizvests uz slimnīcu tuvākā pilsētā, bet pēc tam uz Stokholmas Serafima slimnīcu, kur miris, pirms viņam pagūta izdarīt operācija.

Ārsti paskaidro ,ka šādi gadījumi nav nemaz tik reti Nemaz nevajagot trāpīt deniņus, pietiekot arī ar sitienu pa zodu. Smadzeņu asins vadu plīsums rada asins pieplūdumu starp galvas kausu un smadzeņu plēvi. Atliek vienīgi operācijas ceļā atbrīvot smadzeņu plēvi no sastājušos asiņu spiediena.

Vairāk kā 3.000 bijušo vācu nacionālsociālistu partijas vadoņu, kas ilgus gadus bija pavadījuši internēti nometnēs, sapulcējušies bijušās nometnes vietā uz apolitisku sapulci. Teiktas runas, pieņemtas rezolūcijas un dzerts alus plašajajā zālājā.

Pazīstamākie starp sapulces dalībniekiem bija Georgs Keilers, bij. nacionālsociālistu deputāts Prūsijā, Gerhards Fīzlers, Storch tipa lidmašīnas konstruktors, kā arī Pauls Weinrichs, bij. Nordhesenes apgabala vadonis.

Visi viņi prasīja tiesību piedalīties sabiedriskajā dzīvē, kā arī „kaŗa noziedznieku" atbrīvošanu, to starpā īpaši Spandavas apcietinājumā ievietotos dižvīrus

Pirms kāda laika Holivudas sludinājumos varēja lasīt sludinājumu, kur kāda dejotāja, neuzdodot vārdu, meklēja sev materiāli nodrošinātu vīru. Negrozāms noteikums bija, ka nākošajam vīram jāsamaksā \$15.000 vienojoties par laulībām. Sludinājumam bija arī panākumi un dejotāja saņēma vēstuli no kāda italiešu studenta Piascale Brescia, kurš paskaidroja, ka viņa tēvam piederot 15 milj., un tāpēc 15.000 esot samērā maza summa, par kuŗu sevišķi nebūtu ko runāt.

Dejotāja paskaidrojusi, ka nauda nepieciešama slimai māsiņai un bērna skološanai.

Laikā, kad krievi nošāva divas zviedru lidmašīnas un visas zviedru tautas sašutums vērsās pret lielā kaimiņa varmākas darbu, zviedru—krievu tuvināšanās biedrības delegācija ceļoja pa Padomiju, apmeklēdama Maskavu, Ļeņingradu un Uzbekistānu. Maskavas radio ziņoja, ka kopējā paziņojumā delegācija darījusi zināmu, cik liels piedzīvojums bijis skatīt vareno Padomju zemi, baudīt tās lielo viesmīlību un redzēt tās miera un tēvijas mīlestību, kā arī just tautas lielo paļāvību savai valdībai un sabiedriskajai iekārtai.

Mazo kalnu valstiņu San Marino sagaida lielas naudas grūtības, jo valsts kasē ir ļoti maz līdzekļu un tūristu plūdi izsīkuši.

Neskatoties uz to, tā lepni noraidījusi britu piedāvājumu, atlīdzināt par kaŗā nodarītiem zaudējumiem 26.000 mārciņas.

Valdība pieprasa tagad no Romas daļu muitas un nodokļu maksājumus, kuŗus Italija iekasē uz San Marino rēķina.

Kamēr visa pasaule cīnās ar karstumu, Austrālijā, kas atrodas otrā pusē no ekvatora, uzsnidzis sniegs. Visā Dienvidaustrumaustrālijā sniega sega ir ļoti bieza. Tūristu viesnīca Mount Kosciusko pilnīgi izolēta no ārpasaules ar sniega kupenām, kas vietām sasniedz 7 metru augstumu.

Kanberā sniegs nosnidzis pirmo reiz pēdējo trīs gadu laikā.

Anglija pasteidzinātā kārtā izgatavo no tālienes vadāmus projektīļus.

Projektīļu un to motoru izgatavošana iet jau pilnā spēkā un apbruņojuma apgādei dotas visur priekšroka

Jauno ieroci izmēģinās kādā Austrālijas tuksnesī. Projektīļi aizstās lidmašīnas ar apkalpi, lai izpildītu speciālus uzdevumus. Speciālās ierīces varēs izvest arī gaisa kaujas un bombardēšanas uzdevumus. Paredzēta iespēja arī sevišķi spēcīgiem uzbrukumiem ļoti lielā ātrumā.

Italijā lielais karstums moka ne tikai cilvēkus, bet sagādā nāvi arī dzīvniekiem. Lauksaimniecības ministrija izsūtījusi sevišķas instrukcijas zemniekiem, kā pasargāt putnus no karstuma kaitīguma

Pēc ministrijas ziņām vairāk desmit tūkstošu vistu un cāļu dabūjuši galu karstumā tikai Aleksandrijas un Novaras provincēs vien.

STREIKA DĒĻ TĒRAUDNIEKI NESPĒJ MAKSĀT ALIMENTUS

Savienoto Valstu automobiļu karalienes Detroitas pilsētas tiesas kungi, kas seko alimentu maksājumiem, nobažījušies meklē izeju no strupceļa, kādā nokļuvušas ģimenes, kas pilnīgi vai daļēji pārtiek no alimentu maksājumiem. Tērauda trūkuma dēļ daudz automobiļu rūpnīcu strādnieku zaudējuši darbu. Starp viņiem ir arī prāvs skaits tādu, kas maksā alimentus savām agrākām sievām viņu bērnu uzturēšanai. Zaudējot darbu, alimentu maksātāji zaudē arī kārtējos ienākumus, kālab nespēj nokārtot paredzētās mēnešmaksas.

Tiesa aplēsusi, ka vismaz 10 tūkst. detroitiešu bērnu iet pretim ļoti klūmīgam periodam, ir viņu tēvi nespēj maksāt alimentus. Tiesneši arī saka, ja tērauda streiku neapturēs jau tuvākajās dienās, tad daudziem autorūpniecību strādniekiem, kas maksā alimentus, veselu gadu vajadzēs vēl tālāk apcirpt savu izpeļņu lai nokārtotu alimentu maksājumus, kas aizkavējušies streika laikā. 24. 7. streiks izbeidzies.

ROMANS

50. turpinājums

Viņas acis pārmeta zibšņus svečtuŗa žuburim, un tur viņa saskatīja kādu esam galda otrā malā.

Saknupušais augums valstīja galvu mārtiņrožu cekulainos ziedos un svaidīja rokas.

Kas ir šis vienīgais nakts vāķētājs?

Raud? Elsas velk čokurā?

Putnu mamma stūma svečturi ar ļodzīgo gaismas loku tuvāk sēdētājam.

Tā ir Marija. Jā, tiešām Marija.

Nu Putnu mamma aši apgāja galdu: „Ko tu plāties kā bez prāta galvā? Kas noticis?"

Marija laikam dzirdēja viņas svēpto čukstu. Tā pacēla pietvīkušu un matu šķipsnām pārkrustotu seju.

Putnu mamma izbijās. Meitenes acis bija platas kā pūcei, ar sveču ļipu atspulgu redzokļos, bet tās nepazina ne Putnu mammas, ne Mārtiņa. Elsodama viņa kaut ko steidza stāstīt sudraba kannām, bet vārdi lipa sausajās lūpās, un bija skaidri redzams, ka meitene liela drudža varā.

Ko, vai tad nāve atkal spēlē savu ļauno joku? Vai tad šī neredzamā naidniece grib atņemt otru sirdij iecerēto?

„Ko, vai tā?" Putnu mamma izaicinādama paskatījās visapkārt. Nāve ķīvējās ar dzīvību, plēšas svaiga, uguns karsta kumosa dēļ. Tā nenotiks, nāve! Tu esi jau līdz kaklam pieēdusies. Pārēdusies!

Viņa pievērsās Mārtiņam: „Palīdziet man novilkt kažoku. Skuķis jānoguldā. Kā redzat, viņa ir karsonī."

Ceļot no Marijas klēpja izkrita atslēgu pāris.

Nabaga meitene, viņa sargājusi mantu, pildījusi rīkojumus. Sargājusi ne tikai galda sudrabu, bet arī to, kas citu acīm slēpts, un varbūt skaitījusi zosu kaklus, desu līkumus, līdz saļimusi, karstumu mākta.

Labu stādu viņa atradusi savam vecajam dārzam. Lai kas, nāve to neizplūks. Un viņa skaidri sajuta, ka zem lakatu kārtām sirds iešūpo Marijas vārdu vēl nekad nejustos siltuma viļņos..

„Nu ātrāk, ātrāk!" Putnu mamma noslēpās balss skarbumā. Par abiem viņi ievilka slimo bērnu istabā, kur tagad lutinājās aizmigušie Vaguļu zēni. Pašu Vaguļu gulta bija tukša, un tur viņa noguldīja Mariju.

Pagaidām tas bija viss, kā ātrumā palīdzēt, ilgāk viņa nevarēja kavēties un blenst brīnumos. Virs griestiem rībēja un dunēja traku deju soļi.

„Apsedziet skuķi ar kažoku! Ja jums nav šķiltavu, tad pasteidzieties — sveces tūlīt dzisīs. Un tur uz kumodes lampa — varat aizdegt. Pieskatiet, ka skuķis neizdara kādas muļķības."

Putnu mamma vēl parādīja ar pirkstu uz klāto galdu pusi, Mārtiņš var arī mieloties, — un tad, svārku krokaino asti luncinādama, nozuda Mārtiņa skatam.

Bet pasaules stundas, lai kur tās tikšķētu, nav tukšas.

Kamēr Putnu mamma cīnījās ar sevi un stiprajiem ceļa vējiem, vīri bija apstaigājuši saimniecības ēkas, pat iegājuši attālākā šķūnī. Nekas aizdomīgs tomēr nerādījās, un viņi, sanākuši kopā ārpusē pie mājas stūra, nosprieda, kā jāgaida dienas gaisma un tad jāziņo tālāk. Bet tagad šepat vēl jāpadzīvojas.

Brāļi Kamrādi, ērtības mīlētāji, par prātīgāko atzina atsēsties nomaļā istabā, jo labprāt izvairījās no liekiem uztraukumiem. Viņi aizkūpināja papirosus, aplūkoja savas baltās, labi koptās rokas, ieskatījās kabatas pulksteņos un klausījās tuvos un tālos durvju aizcirtienos. Istabu un nojumu te bija tikpat kā viesnīcā. Daudzas pat gluži tukšas, bez viena priekšmeta. Tur kāju soļi skanēja kā spērieni tukšā stopā. Ļoti netīkami. Pamazām viņi sāka nožēlot, ka vispāri šeit ieradušies, un, kad tā ar prātu apdomā, jā — kas viņiem daļas gar nezin kur paklīdušu pusgraudnieka sievu? Vecākā kaza vien bija, gan pati no sevis atradīsies. Un kas par to, ka ārā kauc vēji — ziema lauž sev ceļu. Brāļi, ne vārda neteikdami, acu skatiem sapratušies, cēlās un aizbēga divjūgu kamanās. Velns ar visām krusttēva skopajām bērēm. Trīs dienas un naktis Lindes viesnīcā pie laipnām skaistulēm un pakalpīgiem sulaiņiem nu plūdīs konjaki un liķieri.

Vagulienes pilsētas māsas, pirmam izbīlim atslābstot, sēdēja virtuvē starp Katrīnes noplukušajām saldā ēdiena bļodām un izprašņāja kalpones. Viņām gribējās sīkāki zināt, kā te rīkojusies māsa, kā zudušas atslēgas un kalpones, miegainas, ēdienu taukumos atskatītām acīm, bet kuŗām vienmēr paticis rakņāties savu maizes devēju dzīvēs, viena otru pārspēdamas nu klāstīja brīnumus brīnumu galā. Gan par Vaguli un tā sievu, gan Skopo Putnu un dīvainajām mājas ierašām — labi, ka ausis nenogura klausoties.

Bezgaliene rīkojās drošāki. Viņa ar abām meitām devās bēniņos, un, redzot kāpņu augšgalā spīdam gaismu, tur uztusnīja arī Kadiķiene ar Dzēbeles mulso pussievu. Te patiesi bija vērts apkārt paložņāt. Sākumā viņas visas, acis ieplētušas, uzmanīgi lūkojās pēc ļaundara, pat Kadiķiene, bet tad viņu skati sāka tīksmināties gar lepnajiem tumši samtainajiem krēsliem, kas bija pārklāti lūpām un avīžu lapām. Turpat krēslu priekšā kā gailis uz vienas kājas stāvēja galds. Tas bija smalks, visādiem iegrieztiem rotājumiem, bet apkrauts kārbām un izkaltušiem puķu podiem. M-ja, Kadiķiene mirkšķināja acis — savā laikā Putnu mamma kalpojusi vācu muižās, un citi zina stāstīt, ka viņas tēvs bijis bargs vagars. Tādēļ vēl tagad saglabājušās kungu greznības. Redzēs, kam tās tiks — varbūt Kamrādiem, tie arī kā kungi...

Pretējā pažobelē Bezgalienes jaunākā meita gandrīz paklupa uzduroties dīvainam daiktam. Viņa izvilka to gaismā: „Māte, paskat, nudien gramafons!" Pienāca arī māte, un necik ilgi — no platās taures gandrīz ķērkdamas izlauzās pirmās skaņas:

Du — du — liegst mir im Herzen,
du — du — liegst mir im Sinn.

Vēl un vēl gramafons dziedāja un vilināja istabas augšienē citus apakšstāva nīcējus, kas nāca gan pa virtuves gala kāpnēm, gan arī pa šīs puses liektajām.

„Mūsu mājās saimnieks tādam putnam nekad neļāva dziedāt, bet kas par rīkli — khe."

„Kāds jaukums, tāda varena balss," Anna atslīga mīkstajā krēslā. Te gan bija labi.

Pati Bezgaliene pamanīja spoguli, tas bija rūsainiem plankumiem un pārāk slīpi ieslējies kaktā, rādīja it kā apgrieztu pasauli, bet tai vidū visu viņas augumu. Jā, Bezgalienes roka pārslīdēja gurnam, savs kairums vēl neapšaubāmi pušķo viņas gadus. Varbūt vainīgas bija taures, dziesmas, kaut to vārdus viņa nesaprata, jo pēkšņi sajuta sirdī kņudam līksmi, kas lika iekvēloties kā pavarda oglei. It kā kāda elpa dvašotu virsū. Bezgaliene atlieca galvu, lai pažodē izlīdzinātos rievas, un klusu dungāja līdzi gramafona dziesmai.

Bet viņas visas laikam bija uznesušas istabas augšā vieglu skurbulīti — tik vieglu, ka pašas nemanīdamas atvēra ikdienā slēptās siržu durvis. Viena pret otru pasmiedamās, iedziedājās arī citas sievas. Hā — un meitenīgās Bezgalienes atvases, kas tikai pirms dažiem gadiem vīru dēļ atstājušas pilsētas skolas, sadevās rokās un apmeta vieglu valsi savai smaidīgajai mātei. Istabas augšienē nu bija saradies krietns ziņkārīgo pulciņš, un katrs, kas te brīdi uzkavējās, aizmirsa apakšstāva satraukumu.

Pat vecās mātes te atrada mīkstu sēdamo blakus Tāļu Annai pie skursteņa kakla. Un arī vēji, kam nebija ne miesas ne asiņu, nu bija saskrējuši skursteņos, un tur viņi skaudībā kauca kā suņi, kā vilki, kam rīklēs nav dziesmu un purnos smieklu rievu. Tāļu Annai brīžam likās, ka tā ir Kurlā Žene, kas cauri, dūmenim pūš projām sērdienes sūro likteni. Neviens tomēr tanīs ilgi neklausījās, jo dziesmas, kad tās sabraukušas vienkopus no tālām atstatu mājām, ir ausij daudz tīkamākas.

(Turpinājums sekos).

SPORTS

OLIMPISKO SPĒĻU TREŠĀ DIENA 22. JŪLIJĀ

Katra jauna diena sniedz jaunus pārsteigumus un jaunus rekordus. Sevišķi vieglatlētikā tik kupls rekordu birums reti piedzīvots. Tāpat kā iepriekšējā dienā visas zelta medaļas, atskaitot vienu, ieguva ASV vieglatlēti. Savu punktu starpību neoficiālajā punktu skaitījumā amerikāņi stipri palielināja, un tā pamazināja starpību ar Pad. Savienību, kura bija ļoti „izrāvusies" uz priekšu ar sasniegumiem vingrošanā.

Punktu stāvoklis pēc trīs dienu sacensībām: 1. Pad. Sav. 136 ar pus p.; 2. ASV — 115; 3. Sveice — 49; 4. Japāna — 26 ar pus; 5. Zviedrija — 21 ar pus; 6. Italija — 21; 7. Austrālija — 18; 8. Anglija — 16; 9. Čechoslovakija — 16; 10. Somija — 15 ar pus.

Visjaukāko sniegumu trešās dienas sacensībās rādīja 21 g. v. austrāliete Mardžerija Džeksone, uzvarot 100 metru skrējienā ar laiku 11.5 sek., tā atkārtojot olimpisko un pasaules rekordu, ko 1936. gadā uzstādīja Helena Stefense ASV un holandiete Blankere — Koena atkārtoja 1948. g. gadā. Iepr. Olimp. spēļu uzvarētāja 34 g. v. Blankere-Koena slimības dēļ nepiedalījās, lai gan vieglatlētikā sacensībās bija izcīnījusi sev vietu finālā.

Jauns olimpiskais rekords sasniegts kārtslēkšanā, kur Bobs Ričards — ASV uzlēca 4 m 55 cm.

Arī diska mešanā labots rekords, ko veica 240 mārciņu smagais amerikānis Sims Iness ar sniegumu 55.03 m. Latvietis Grigalka palika sestajā vietā ar 50.71 m, (arī ļoti ievērojams sniegums).

Vācietis Herberts Šeide aizsniedza veco rekordu 5000 m priekšskrējienā, sasniedzot 14:15.4 min.

Rezultāti vieglatlētikā: 100 m skrēj. sievietēm: 1. Džeksone — Austrālija 11.5 sek. (rek.), 2. Hazenlegere — Dienvidafrika 11.8; 3. Striklande — Austrālija 11.9.

800 m skrēj. vīriešiem: 1. Vaitfilds — ASV 1:49.2 min.; 2. Vints — Jamaika 1:49.2; 3. Ulcheimers — Vācija 1:49.7.

Diska mešanā: 1. Iness — ASV 55.03 m (rekords); 2. Konsolini — Italija 53.78 un 3. Dilions — ASV 53.28 m.

Kārtslēkšanā: 1. Ričards — ASV 4.55 m; 2. Laza — ASV 4.50 un 3. Lundbergs — Zviedrija 4.40 m. Bez tam notika 200 m astotdaļfināli un ceturtdaļfināli un 5000 m pusfināls.

Futbolā sāpīgu zaudējumu cieta Pad. Savienība un līdz ar to zaudēja tiesību spēlēt tālāk, jo turnīrs notiek pēc viena mīnusa sistēmas. Vairāk kā 20.000 skatītāju noskatījās šo spēli starp Dienvidslaviju un Pad. Savienību, un nevien gan nevarēja teikt, ka tā būtu draudzīga jaunatnes tikšanās, kā baltā Olimpiskā miera karoga sacenstos draudzīgās spēlēs un iepazītos viens ar otru. Iepazīšanās gan izņāca — bet kāda: Skatītājiem gavilējot, Dienvidslavu vienība pieveica Pad. Savienības vienību ar 3:1. Šī uzvara Dienvidslavijai dod gandarījumu gan sporta, gan arī politiskā laukā.

Visās pārējās sporta nozarēs notika priekšsacīkstes un kvalifikācijas sacīkstes.

4. SPĒĻU DIENA, TREŠDIEN, 23. JŪLIJĀ. REKORDU BIRUMS

Vēl nevienās Olimpiskās spēlēs nav bijis tāds rekordu birums kā pašlaik Helsinkos. Var redzēt, ka visi ļoti nopietni gatavojušies ciņām, jo tomēr cauri miermīlīgām un draudzīgām ciņām var redzēt stipru politisku aizmuguri. Ne Austrumi, ne Rietumi nedrīkst palaisties, jo zaudējums var būt par aukstās ciņas ieroci pretinieka rokās.

Noslēdzot 4. dienas sacensības 7 vecie rekordi — pieci olimpiskie un divi pasaules — tika mainīti pret jauniem. Lielāko rekordu birumu dod amerikāņi un pašlaik no 13 nobeigtām disciplīnām ieguvuši 10 zelta medaļas. Neoficiālajā punktu vērtējumā vēl pirmā vietā stāv Pad. Savienība ar 266 ar pus punktiem. Savu vakardienas punktu pārākumu Pad. Sav. palielināja ar izcilām sniegumiem sievietēm vingrošanā. Otrā vietā ASV ar 202 punktiem. 3. v. — Ungārija 59 p.; 4. Sveice — 58; 5. V. Zviedrija 54 ar pus p.

Kā var redzēt, tad pirmajām divām valstīm Pad. Sav. un ASV neviens netiek tuvumā. Vēl arī nav noteicams, kam piekritīs pirmā vieta, jo sacensības vēl nav puscelā un ir iespējas kā vienai, tā otrai pusei tikt uz priekšu.

23. jūlija sacensībās pasaules un olimpiskie rekordi tika laboti: trissoļlēkšanā — brazilietis Adgemers Fereira da Silva ar 16.22 m. Da Silva savu 1948. g. uzstādīto veco rekordu laboja 4 reizes.

Sievietēm 80 m barjērskrējienā austrāliete Širleja Striklane uzstādīja jaunu pasaules un olimpisko rekordu ar 10.8 sek. Vecais rekords 11 sek. piederēja holandietei Blankerei-Koenai. Jaunais rekords sasniegts pusfināla skrējienā.

Olimpiskie rekordi tika laboti: 1. šķēpā — amerikānis Sai Jongs 73.78 m. 2. 3000 m šķēršļu skrējienā — amerikānis Horase Ašenfelters ar 8:51.0 min. un sieviešu tāllēkšanā — jaunzēlandiete Ivete Viliamse ar 6.24 m.

Olimpiskie rekordi tika atkārtoti: 200 m skrējienā sievietēm: Andijs Stanfilds ar 20.7 sek. un 110 m barjērskrējienā sievietēm — amerikānis Harisons Dilards ar 13.9 sek. (pusfinālā).

Ceturtās dienas sniegumu kopsavilkums: Sieviešu tāllēkšanā: 1. Wiliamse — Jaunzēlande 6.24 m; 2. Čudina — Pad. Savienība 6.14 m; 3. Kauleja — Anglija 5.92 m.

Šķēpā — vīriešiem: 1. Jongs — ASV 73.78 m; 2. V. Millers — ASV 72.46 m. 3. Hitinainens — Somija 71.89 m.

Trissoļlēkšanā vīriešiem: 1. Fereira Da Silva — Brazilija — 16.22 m. 2. Šerbakovs — Pad. Sav. — 15.98. 3. Devonīš — Venecuēla — 15.22 m.

Vēl notika 200 m skrēj. pusfināls, 110 m barjēra skrējiena ceturtdaļfināls, 3000 m skrēj. pusfināls, 80 m barjērskr. sievietēm pusfināls un tāllēkšanā sievietēm priekšsacīkstes.

Noslēgušās grieķu-romiešu ciņas, un uzvarētāji šais ciņās bija: gaiļa svarā: 1. H. Komici — Turcija; 2. Kitano — Japāna; 3. Mollaghassemi — Irānā.

Trušu svarā: 1. Ishil — Jap. 2. Mamedbekovs — Pad. Sav. 3. Jadavs — Indija.

Spalvas svarā: 1. B. Sits — Turcija. 2. Guivehtchi — Irāna. 3. Hensons — ASV.

Vieglā svarā: 1. Anderbergs — Zviedrija. 2. Evans — ASV. 3. Tovfighe — Irāna.

Pusvidējā sv.: 1. Smiss — ASV. 2. Berlins — Zviedrija. 3. Modjtabau — Irāna.

Vidējā sv.: 1. Cimakuridze — Pad. Sav. 2. Tahti — Irāna. 3. Gurics — Ungārija.

Pussmagā sv.: 1. Palms — Zviedrija. 2. Vittenbergs — ASV. 3. Atans — Turcija.

Smagā sv.: 1. Mekokishvili — Pad. Sav. 2. Antonssons — Zviedrija. 3. Ričmonds — Anglija.

Sacensības airēšanā noslēdzās vakar un ar pirmo vietu ieguvumiem varēja lepoties: ASV ar divi vietām un Pad. Sav., Francija. Argentīna, Čechoslovakija un Dienvidslavija katra ar vienu.

Paukošanas ciņu sākumā labus panākumus gūstošās ASV un Pad. Sav., bet pirms otrā apļa sākuma abas vienības cieta sāpīgus zaudējumus un tagad kā stiprākās vienības paredz Italiju, Franciju un Ēģipti.

REKORDU BIRUMS TURPINĀS. OLIMPISKO SPĒĻU 5. DIENA 24. JŪLIJĀ.

Seši olimpiskie un divi pasaules rekordi atkal šodien tika pārspēti un, kā rādās, tad tas var turpināties līdz sacensību beigām.

Pilnīgu ģimenes triumfu rādīja divi čechoslovaku sportisti — vīrs un sieva — Zatopeki. Emils Zatopeks ar vienu zelta medaļu kabatā par 10.000 m skrējienu šodien pievienoja vēl otru — 5000 m skrējienā, sasniedzot arī jaunu olimpisko rekordu. Viņa sieva Dana savai ģimenei izcīnīja vēl trešo zelta medaļu šķēpa mešanā, sasniedzot jaunu olimpisko rekordu.

Harisons Dilards ASV sasniedza jaunu olimpisko rekordu 110 m barjēru skrējienā. Tas bija pirmais olimpiskā vēsturē uzvarētājs 100 un 110 m barjēru skrējienos. 100 m Dilards uzvarēja 1948. g. Londonā.

Austrālietei Širleja Striklande uzstādīja jaunu pasaules un olimpisko rekordu 80 m barjērskrējienā finālā ar laiku 10.9 sek. Kaut gan pusfinālā viņa ar laiku 10.8 sek. tiesneši to neatzina par pasaules rekordu, jo tā kā vējš esot bijis no muguras. Jaunais skrējiens finālā ar 10.9 sek. nekādas nevarēja mainīt pasaules rekordu, jo laika apstākļi bija ideāli. Rekordu laboja par 0.1 sek., kas piederēja holandietei Blankerei-Koenai (11.0 sek.), kas finālā skrējienā pusceļā skrējienu uzdeva. Viņa visu nedēļu bija slima no saindēšanās un startēja pēdējā skrējienā pret ārstu un treneru atļauju.

Jaunu olimpisko rekordu sasniedza krievu soļotājs Junks 10.000 m soļošanā ar laiku 45:05.8 min.

Lielisku pasaules un olimpisko rekordu sasniedza ungārs Csermaks aizmetot veseri pirmoreiz pāri 60 metriem. Viņa sniegums 60.84 m.

Rezultāti piektās dienas sacensībās:

Vesera mešanā: 1. Csermaks — Ungārija 60.34. 2. Storč — Vācija 58.06 m. 3. Nemets — Ungārija 57.74 m.

110 m barjērskr.: 1. Dilards — ASV 13.7 sek.; 2. Dēvis — ASV 13.7; 3. Barnards — ASV 14.1 sek.

80 m. barjērskr. sievietēm: 1. Striklande — Austrālija 10.9 sek. 2. Golubičnaja — Pad. Sav. 11.1 sek. 3. Sandere — Vācija 11.2.

5000 m skrējienā: 1. Zatopeks — Čechoslovakija — 14:06.6 min. 2. Mimouna — Francija 14:07.4; 3. Šāde — Vācija 14:08.6.

Šķēpa mešanā sievietēm: 1. Dana Zatopeka — 50.47 m. 2. A. Čudina — Pad. Sav. 50.01 m. 3. Gorčakova — Pad. Sav. 49.76 m.

Futbolā Ungārija pieveica Turciju 7:1 un Vācija — Braziliju 4:2.

Noslēgušās sacensības lauku hokejā un kā pirmā izcīnījusi sev zelta medaļu — Indija, 2. Holande, 3. Anglija, 4. Pakistana.

Paukošanā individuālajās sacensībās uzvarējis Doriula — Francija ar 8 uzvarām un 12 trāpījumiem. 2. Mangiarotti — Italija ar 6 uzvarām un 21 trāpījumu. 3. v. palika Di Rosa — Italija ar 5 uzvarām un 32 trāpījumiem. Tālāk seko: 4. La Taste — Francija, 5. Buhans — Francija un 6. Jounes — Ēģipte.

Noslēdzoties Olimpisko spēļu 5 dienai neoficiālajā punktu skaitījumā Pad. Sav. visu laiku atrodas pirmajā vietā ar 323 ar pus p. Kā otrā ASV — 221 p. un tālāk seko 3. Ungārija — 87, 4. Zviedrija 67 ar pus; 5. Šveice — 58. 6. Čechoslovakija — 56 ar pus: Francija 55, Vācija 54; Anglija 53; Japāna 55, Vāc. 54; Anglija 53; Japāna 46.

IGAUŅU SPORTA SVĒTKI NUJORKĀ

Igauņu sportisti Nujorkā attīstījuši rosīgu darbību. Tie dabūjuši savā rīcībā no Nujorkas pilsētas valdes bez atlīdzības sporta laukumu pie Riverside Drive un 72. ielas. Augustā igauņi šai laukumā rīkos savus sporta svētkus.

MĀJIENS JŪSU PERSONĪGĀS BANKU OPERĀCIJĀS

VIENS NO SERIJAS

PAJAUTĀ DIREKTORAM

Kanadas banku operācijas dažos gadījumos atšķiras no banku operācijām, pie kurām jūs esat pieraduši, un tamdēļ jūs varat ietaupīt daudz laika un nepatikšanu, ja iepriekš parunāsit ar KANADAS KOMERCBANKAS direktoru. Viņš varēs pateikt jums, kā vislabāki izdarīt jūsu financiālās transakcijas.

Atcerieties! Visas KANADAS KOMERCBANKAS nodaļas ir tā ierīkotas, lai tās spētu veikt visas bankas operācijas un Kanadas banku sistēma ir pazīstama kā veselīgākā visā pasaulē. Tātad jūs varat izdarīt paļāvīgi visas bankas operācijas jebkurā KANADAS KOMERCBANKAS nodaļā.

The Canadian Bank of Commerce

KANADAS KOMERCBANKA

APSVEIC JŪS

PĀRI PAR 600 NODAĻU KANADĀ GALVENAIS SĒDEKLIS TORONTO

PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI.

R. Krūklīša grāmatnīca,
1109 E. Gr. River Ave.,
East Lansing, Mich. USA.

IEVĒROJIET ŠO ZĪMI ŠĪ LAIKRAKSTA NĀKAMAJĀ NUMURĀ!

Šī zīme Jums garantē vērtīgu grāmatu gaumīgā ietērpā

TAUTIETES!

Latvietis vēlas nopietnā prec. nolūkā iepazīties ar tautietēm, 23—35 g. v. sevišķi ar tām, kuras interesē lauku dzīve. Ir kapitāls vidēja lieluma lauksaimniecībai pilnīgi ejošā kārtībā. Vēlama fotografija. Aicinājums nopietns. Esmu nedzērājs, nesmēķētājs.

Adr.: firem. K. D. S/S Mather. Mando compan. Kenora, Ont. Canada. (265)

APARTAMENTA mājā izdodama mēbelēta istaba kungam ar vārīšanas iespējām St. Claire — Bathurst raj. Zvanīt Toronto tel. — KE 5851. (272)

IZDODAMAS labi mēbelētas istabas, vieniniekiem vai pārim ar vārīšanas iespējām. Toronto. — 1220 Gerrard St., E. (242)

IZDODAMS 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi un 1 atsevišķa nemēbelēta istaba. Zvanīt Toronto HA 6796 tikai no plkst. 7—9 vakarā. (269)

IZDODAMAS istabas ar vai bez mēbelēm High Park rajonā. Zvanīt Toronto LY 7042 (263)

IZDODAMAS nemēbelētas istabas latviešu mājā. 2 garāžas, 30 Garnock Ave, Toronto, tel. GL 6869 (271)

IZDODAMA istaba 2 personām ar vārīšanas iespēju jeb kopēju virtuvi. 289 Lisgar St., pie Dundas. Tel. Toronto LA 1451. (276)

2 ISTABAS izdodamas ģimenei ar bērnu. Toronto, E. Tel. GR 4160. (273)

IZDODAMA labi mēbelēta istaba 2 vai vienai personai ar virtuves lietošanu. Zvanīt JU 6388, Toronto. (270)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar pansiju jaunā namā 590 Davenport Rd. Zvanīt Toronto PR 4231. (267)

LIELA, glīta istaba ar virtuvi un atsevišķas istabas izdodamas. Zvanīt HA 4501, Toronto. (266)

IZDODAMA 1 liela, gaiša nemēbelēta istaba ar mazu virtuvi 2 personām, var arī mēbelēt. Zvanīt Toronto GE 8120. (264)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Lācis, DV Pārstāvība ASV, 31-63 Steinway St., Long Island City 3, N. Y., Yellowstone 2-7843.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bilmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.

M. Bluķis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Diķis, latviešu grāmatnīca, R. 2. Waverly, Ohio.

E. Draveniеks, 485 Nostrand Ave. Brooklyn 16, NY USA un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417. Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash. D. C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Jūlijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 537 James Str., Syracuce, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln,, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinati 27. Ohio.

Rev. J. Turks 1251. W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADĀ:

P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I. Batraks, P. O. Box 1093 Sta. C. Toronto 3. On.

A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London. Ont. Tāl. 3-8644 W.

Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīca 123 Huron St., Toronto, Ont.

V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.

E. Jurševskis, 108 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaliņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2060

Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.

A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 809 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton. Ont.

Arturs Kivitts, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3880

K. Skuja, 20 William St., W. Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns. 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kaserne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:

Mr. K. Reilmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Mr. O. Sakārnis, „Latvju Vārds" Postbox 15079, Stockholm.

Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr.

8. Austrālijā:

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Lielkājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedīts, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.

9. Venecuēlā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimestris 15,60 bol.

ZAĻUMU UN SPORTA SVĒTKI

2. AUGUSTĀ, PLKST. 16.00

Mr. Bridgeman farmā 12 jūdzes no Hamiltonas uz 5. ceļa Toronto virzienā

DEJA BUFETE

IEEJAS MAKSA $1.00

(261) DV Hamiltonas nodaļa

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizjūras zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un parcizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtījumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:
STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām.

Tagad RIMOFON ir dabūjams — un mēs izsūtām uz jebkuru pasaules malu.

Mēs sedzam pasta izdevumus

Mūsu aptieka ir vienīgais šāda veida veikals Amerikā, līdzīgi jūsu dzimtenes aptiekai, tikai medicīnas bikses, elastīgās zeķes, visāda veida jostas ir izgatavotas pēc noteikta mēra.

Mēs piemērojam un izpildām briļļu receptes.

VISLABĀKĀ VĒRTĪBA — VISLABĀKAIS PAKALPOJUMS

STARKMAN CHEMISTS
Kanadas lielākā aptieka
463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

Vai vēlaties pirkt vai pārdot kādu namu?

Ļaujiet palīdzēt Jums! Mūsu rīcībā pārdošanai ir simtiem namu šajā pilsētā, daudzi uz atvieglotiem iemaksas noteikumiem

ANTONS J. PASTARS
982½ YONGE ST., TEL. MI 7338
VAR ZVANĪT NO PLKST. 5 PP. LĪDZ 12 NAKTĪ

PĀRSTĀV ARTHUR H. KIVINEN
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
725 Dovercourt Rd, Real Estate Office. Tel. KE 5821 and
(249) 38 Lawrence Ave W, Toronto, tel. MO 5464

Dr. H. SCHLEIFER
bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi
IR PROMBŪTNĒ JŪLIJĀ
583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294

Dr. H. FENIGSTEIN
(studijas beidzis Eiropā)
praktizējošais ārsts
372 A QUEEN ST., WEST,
TORONTO (room 2)
(Spadina Av. tuvumā)
4,30 -7,00 p.p. vai norunātā laikā
RA 9277
Runā franciski, vāciski, poliski un krieviski. (1019)

Pārdodama farma
St. KATARINES NOVADĀ
12 akru augļu farma
Jauns 7 istabu nams ar jaunlaiku ērtībām 2300 pēdas fronte gar šoseju. Atrašanās vieta ļoti piemērota sadalīšanai apbūves gabalos.
Tuvākai informācijai rakstiet angliski
A. MATIS,
48 Hambly Ave, Toronto, Ont.
(268)

AR TIKAI $10.00 IEMAKSU
Jūs varat iegūt jaunu un modernu
RAKSTĀMMAŠĪNU
ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto.
Tel.: RA 7149 (204)

KANADAS ADVOKĀTA ĢIMENĒ VAJADZĪGS PRECĒTS PĀRIS: sieva kā mājkalpotāja, bet vīram jāstrādā ārpusē. Abiem par brīvu dzīvojamā istaba, ar atsevišķu vannas istabu, kā arī uzturs un atalgojums. Var būt arī vientuļa sieviete ar tiem pašiem nosacījumiem, alga $80.00 mēnesī. Zvanīt GE 8496, Toronto, pēc 6 vakarā. (275)

Foto studija
J. PRINCIS
283 St. Anne Ave, Apt. 5F, 5. stāvā.
Bronx 54, New York, N.Y.
Tālrunis MO 9-4880
Veic visāda veida fotodarbus, arī dokumentu fotokopijas. Foto apliecībām, pasēm un pirmiem dokumentiem. Attīsta, kopē, palielina un reproducē.
Uz vēlēšanos izdara foto uzņēmums mājās, sarīkojumos, kāzās.
Pa tālruni var zvanīt katru dienu!

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 3. augustā, pl. 11,15. Betlēmes b-cā. Māc. A. Ozols.

Port—Vašingtonā dievkalpojums 3. aug., pl. 2 pp., Pestītāja b-cā. Māc. F. Treus.

Dayton, Ohio, Latviešu ev.-lut. dievkalpojums svētdien, 3. augustā, pl. 2 pp. St. Paul ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th Str.) Mācītājs Jēkabs Osis.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta) 99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. tel.: 70136). **Kičenerā**, 30 jūl. draudzes valdes sēde plkst. 7,30 vakarā; **Port Artūrā**, 2. un 3. aug.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.). **Libau'ā**, 3. aug., plkst. 11 no rīta; **Vinipegā** 10. aug., plkst. 2 pp. dievkalpojums Sv. Pētera b-cā ar bērnu piedalīšanos.

Salaulāti: Ivars Reinholds ar Mirdzu Aizupi.

Kristīti: Ivars Uldis Dīriķis, Elmāra un Veltas d.; Lolita Edīte Anšklāviņa, Jāņa un Dzidras m.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Niagara Falls** 2. aug., pl. 6 vak. dievkalp. Pāvila b-cā. **Sarniā**, 9. aug., pl. 6 vak. vietējā ev.lut. bazn. dievk.. **Londonā** 10. aug., pl. 4pp. Trīsvienības bazn. dievkalp. **St. Katarinēs** 17. aug., pl 2 pp Kristus bazn. jaunatnes iesvēte ar dievgaldu. **Londonā**. 24. aug., pl. 4 pp. Trīsvienības bazn dievk. Iesvētīti: Londonā (13. jūl.) Banga Agris, Liepiņš Guntis Jānis.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). **Hamiltonā**, 3. aug., pl. 7 vakarā dievkalp. Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave. So).

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta; t. 41890) **Edmontonā**, 2 aug., pl. 7 vakarā dievkalp. sv. Jāņa baznīcā.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

LATVIJAS AMATA MEISTARA
J. KREIĻA
FOTO DARBNICA
izdara uzņēmumus latviešu gaumē
Filmas attīsta un kopē
TEL GE 0756
445 PAPE AVE TORONTO

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

ASV: DV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā ....

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

CĪŅA PAR STAĻINA TRONI

nosaka visu pēdējā laika boļševiku ārpolitikas saturu.

Viens no labākiem Austrumeiropas un kominforma politikas un aizkulīšu pazinējiem, Londonas Observes korrespondents Ričards Lēventāls par virsrakstā minēto jautājumu raksta:

„Rietumu sabiedroto nedrošība un nenoteiktība, izšķirot lielos austrumu un rietumu konflikta jautājumus, kas pēdējā laikā, piemēram, visai redzami izpaudās domstarpībās par Jalu spēkstaciju bombardēšanu, allaž izriet no centrālā jautājuma: nezināšanas, kādi ir komūnistiskās despotijas virzītāji faktori. Pat Amerikas jaunais vēstnieks Maskavā Džordžs Kennens, kas skaitījās par Padomju Krievijas teicamu pazinēju un kurš pirms viņa iecelšanas jaunajā amatā pats bija uzstādījis visai racionālas teorijas par Krievijas attīstību, tagad esot pārsteigts, cik necaurredzama esot Kremļa rīcība kas sevī slēpjot pavisam neaprēķināmas varbūtības. Visraksturīgākā padomju pēdējā laika politikas pazīme esot tā, ka Kremlis pa rādot pavisam neticamu un pret runu pilnu savas rīcības dažādību atsevišķās akcijās: te pavisam brutāls uzbrukums zviedru lidmašīnām Baltijas jūrā, te atkal atteikšanās no aizlieguma varas, attiecībā uz Austrijas tiesībām kuģot Donavā. Protams, ka spēkā joprojām paliek padomju politikas galvenais mērķis: iebaidīšana un šķelšana, taču jau ilgu laiku tam blakus redzamas pavisam pēkšņas maiņas, kas norāda vairāk gan uz nervozu taustīšanos un nedrošību, jo kā gan iespējams salīdzināt terrora metodes Baltijas jūrā un Staļina miermīlības mītu? Tāpat pretim ārkārtējai pasīvitātei Austrumāzijā kur komūnisti aprobežojas gandrīz tikai ar propagandu par „bakterioloģisko karu," stādāma pasvītrot saasinātā polemika pret „amerikāņu imperiālismu,"' kas vēstnieku Kennenu, acīmredzot, sevišķi mulsina.

Tam visam vēl jāpievieno nepārtrauktās un tīri pārsteidzīgās tīrīšanas akcijas vasaļvalstīs, kā tas bija ar rumāņu komūnistes Annas Paukeres krišanu.

Kas ir šādas parādības apslēptie cēloņi?

Jāatbild, ka šiem cēloņiem ir jo ciešs sakars ar politiskās sacensības ārkārtēju saasināšanos Kremlī, t. i. politbirojā. Atsevišķo jautājumu izšķiršanā rivālizējošās grupas tik skaudri savā starpā cīnās, ka izšķirēji lēmumi ir atkarīgi no vienas vai otras grupas panākumiem atsevišķos gadījumos.

Katrā ziņā šī nezināmā un mainīgā faktora iedarbība sacensībā pēc Staļina vietas Padomju Savienībā ir nopietni jāievēro, runājot par Padomju valsts politiku pēdējā laikā.

Satelitvalstu vadītāji uzticamās aprindās runā pavisam atklāti, ka Staļins noteikti apņēmies atkāpties un sagatavo sava vietnieka iecelšanu un nostiprināšanu. Tādēļ triju izšķirīgo sāņcenšu grupu starpā cīņa vadības dēļ aizsniegusi vārīšanās temperatūru. Politiskās policijas šefa Berijas cieša saslēgšanās ar vareno partijas sekretāru Maļenkovu, pretim Staļina arvien vēl atbalstītai Molotova grupai nozīmējot šīs rivāļu cīņas pēdējo pagriezienu. Tādēļ visās satelitvalstīs pēdējā laikā blakus Staļina parastajiem rakstu un runu citējumiem vienmēr vairāk parādās citējumi no Maļenkova rakstiem.

Pēdējām tīrīšanām Rumānijā un Čechoslovakijā nav nekāda sakara ar ideoloģiska rakstura aizdomām par zināma veida titoismu, kā tas noteikti gan bija gadījumos ar Homuļku Polijā un ar Klementiju Čechoslovakijā. Pavisam otrādi: kā čechu kompartijas bij. ģenerālsekretārs Slanskis, tā Anna Paukere bija pilnīgi uzticīgi Maskavas pavēļu izpildītāji. Bet viņi piederēja pie pēkšņi mirušā Ždanova grupas. Un tā tas parasti mēdz notikt, ka sāņcenšu nikno cīņu laikā abas puses ir neiecietīgas un negausīgas savos apetītos, kādēļ arī iespaidu zaudējušo grupu piekritēji tiek bez žēlastības iznīcināti: drošs paliek drošs. Berija vēl kaut kā saudzējā Ždanova grupas piederīgos, bet kopš viņš cieši saistījies ar Maļenkovu, tie visi krituši nežēlastībā , Annai Paukerei, piemēram, vēl īsi pirms viņas krišanas pārmeta, ka viņa aizstāvot Ždanova ieskatus par Kominforma ofensīvās politiku Eiropā.

No tiem pašiem avotiem tiek apstiprināts, ka tagad priekšgalā izvirzījusies Berijas-Maļenkova grupa ārpolitikā aizstāvot padomju politikas aktīvitātes vairošanu Āzijā, bet Eiropā turēties pie defensīvas taktikas. Turpretim Molotova grupa prasot aktīvitātes vairošanu Eiropā, sevišķi Vācijā.

Lai šā vai tā, bet katrā ziņā ir noteikti ar to jārēķinājas, ka patlaban saspīlētība Padomju vadītāju personu starpā, sakarā ar cīņu Staļina vietas dēļ valsts vadībā, ir izšķīrējs faktors Padomju politiskā rīcībā, un tādēļ šī sāņcensība izvirzās pasaules uzmanības centrā. Cik tālu šī sāņcensība faktiski ietekmē un nosaka padomju ārpolitiku, to ir grūti pateikt ar pilnīgu noteiktību, bet ka šī cīņa aizņem partijas sistēmu, tas redzams no daudzām pēdējā laika visai nervozām izrīcībām.

Varas mantošanas problēma ir katras tirannijas nedrošības faktors un tādēļ visvājākā, visvieglāk aizskaŗamā un ievainojamā vieta."

A.

AIZ DZELZS AIZKARA

Rīgas Radiofons un Cīņa stāsta

LOPIŅIEM CEĻ KŪTIS

Daugavpils rajonā uzcels šogad kūtis: 14 cūkām, 16 liellopiem, 8 teļiem, 18 putniem (kolchozos?). — Gulbenes rajonā pie visām 14 skolām ir izmēģinājuma lauciņi. — Gulbenē mēģina vasaras kviešus pārvērst par ziemas.

Cūkām un teļiem jau kādu kūtiņu uzceļ, bet cilvēki izrādās ir daudz izturīgāki lopiņi — tiem pietiek ar kādu bunkuru. Nu ja jau čeka melnu māk pataisīt par baltu, varbūt varēs arī vasaras kviešus pārvērst par ziemas. Ja turēsies preti — deportēs...

PAR KOMPONISTU JĀNI OZOLIŅU

Frontē dzima viņa pirmās masu dziesmas: Latv. strēlnieku dziesma un Staļina vīri. Noorganizēja Ivanovā kori, kas atgriežoties Rīgā, kļuva par valsts kori. Kaŗa laikā O. piedalījies ap 1500 koncertos. Viņam 120 dziesmas, gan masu, gan koŗa dziesmas: 35 — bērniem. Iekārtojis ap 60 pad. komponistu dziesmas. Ordeņi un medaļas. Nopelniem bagātais mākslas darbinieks.

Ordeņus un medaļas dabūt nav grūti — jāuzraksta kāda masu dziesma Staļinam, un „nopelniem bagātais" gatavs...

*

Majoros Jūras ielā veselu kvartālu aizņēmusi VCSPS sanatorija „Majo" ar klubu, ēdnīcu, dubļu un ūdensdziedinātavu u. c. Te atrodas, piem.: Cecha pr-ks Fjodors Arinjans no Staļinabadas, Jeļena Beļadeva no Petrozavodskas, Maskavas meistars Nikolajs Chromovs. AP deputāts kolchoza „Nākotne pr-dis, komūnists Felikss Veselis. — Galvenais ārsts Agarijs Derevdats, kultūras un masu darbu organizātors Leonids Stepanovičs Hubo. Uz Rīgas jūrmalu braucot Maskavas un Ļeniņgradas mašīnu būvētāji, Donbasa ogļrači, Baku naftinieki... Kurorts aug katru gadu.

Bet latviešus dzen pretējā virzienā: uz Sibiriju, aiz Polārā loka un Mongoliju.

*

Siguldas rajona Lorupes kolchozā pusdienas pārtraukumā aģitpropi lasa skaļi priekšā avīzes.

Liekas, ka latviešus nevar piedabūt pie sarkano lapu rokā ņemšanas.

*

Kad biedrs Černiševs bija uzskaitījis nebeidzamo traktoru, kombaiņu, linu plūcamo mašīnu un visu citu techniku", ko Staļins apsolījis latviešiem, beigās nepiemirsa atgādināt, lai neaizmirstot plaši noorganizēt plaušanu ar izkaptīm...

*

Neretas kultūras namā bijuši ieradušies Rīgas biedri palīdzēt likvidēt atpalicību un vākt jaunās Tautas dziesmas. Uzstājušies Peiše, Niedra, vēl pie dzīvības esošais komponists Vītoliņš, kāda Ancelāne un daži krieviņi.

Kāda „Tautas dziesma" skanēja šādi:

Ulmans tautu badināja,
Pelavmaizi solīdams.
Kad atnāca lielā diena,
Staļins cēla saulītē.

Eiropiešu medicīniskie

TERMOMETRI

ar dubultu skālu: vienā pusē Celsija nodalījums, otrā Farenheita. Piesūtām pa pastu pret **$1.50 samaksu naudā vai pret money orderi, adresējot SPECIAL THERMOMETRS BOX 44, Toronto 17, Ont.**

(1014)

Igauņi domā par eksilvaldību

Jaunievēlētā Igauņu nacionālā centrālā komiteja ASV sanāca uz savu pirmo sēdi Ņujorkā 19. jūlijā. Sēdi atklāja gados vecākais loceklis, bij. parlamenta loceklis 85 gadi vecais H. Anniko.

Igaunijas diplomātiskais pārstāvis pie ASV valdības, ģenerālkonsuls J. Kaivs, savā apsveikuma runā aizrādīja uz šādas centrālās organizācijas nozīmi.

Kā nākošo uzdevumu, kas igauņiem jāveic, viņš uzskatīja igauņu pasaules organizācijas izveidošanu. Kad tas būšot sasniegts, jāķeroties pie eksilvaldības organizēšanas. Vispasaules organizācijai un eksilvaldībai būšot katrai savi uzdevumi. Kaut arī ASV valdība šādu eksilvaldību neatzīs, tomēr tai būšot liela nozīme igauņu svētku konsolidēšanā kā trimdā, tā dzimtenē.

Komiteja pieņēma vēstījumu igauņiem dzimtenē, kuŗu pārraidīja Amerikas Balss.

Pieņemtajā darbības programmā uzsvērta nepieciešamība cieši sadarboties ar latviešu un lietuviešu trimdas organizācijām. Apsveikuma telegrammas nosūtīja prezidentam Trūmenam, valsts sekretāram Ečesonam, Ņujorkas gubernātoram Djuijam, Ņujorkas mēram Impelliteri un Brīvās Eiropas Komitejas prezidentam admirālim Milleram.

Komitejas prezidijā ievēlēja 12 locekļus, to starpā ir trīs bij. parlamenta locekļi. Par prezidija priekšsēdētāju ievēlēja prof. Julianu Vasaru. Viņš bija vēstures profesors Tartu Universitātē, bet tagad strādā zinātnisku darbu Radgersa Universitātē, N. J.

Centrālajā komitejā ir 43 locekļi, no kuŗiem 30 ir ievēlēti, bet pārējie ieiet komitejā ex officio kā bij. parlamenta un valdības locekļi. Lai gan komitejā ieiet dažādu novirzienu pārstāvji, sēdē valdīja liela vienprātība.

Centrālās komitejas darba uzsākšanai Igauņu Konsultātīvā Kopa atvēlēja 500 dol.

1940. g. 23. jūlijs — vēsturiska diena

New York Times 23. jūlija numurā ir ievietots Latvijas sūtņa J. Feldmaņa raksts, kas veltīts 1940. g. 23. jūlija atcerei, kad ASV ārlietu viceministrs Samners Uelless publicēja ASV valdības deklarāciju, kurā tā nosodījusi Padomju Krievijas rīcību, anektējot trīs Baltijas valstis.

Rakstā uzsvērts, ka ASV valdība nav mainījusi savu nostāju pret Baltijas valstīm, neraugoties uz to, ka Padomju Savienība kļuva tās sabiedrotais aizsardzībā pret Hitlera agresiju. Tālāk rakstā atgādināts, ka Maskava ne tikai kā okupējusi šīs valstis, bet arī sarīkojusi viltus vēlēšanas un iztulkojusi tās kā tautas nobalsošanu par pievienošanos Padomju Savienībai. Višinskis pats ir deklarējis Leik-Saksesā 1950. g. 2. oktobrī, noraidot ierosinājumu sarīkot tautas nobalsošanu Korejā, ka „brīvas vēlēšanas nav iespējamas zemē, kuŗu okupējis svešs kaŗaspēks."

23. jūlija deklarācija, kuŗu uzmetis neviens citas kā nelaiķis prezidents Rūzvelts, „ir uzskatāma par pagriezienu starptautisko attiecību kompleksā un par gaišu cerības staru Baltijas un citām tautām, kas tagad atrodas padomju verdzībā."

MĒBEĻU VEIKALS

Bagātīgs jaunu un lietotu mēbeļu krājums dzīvokļiem un kantoŗiem p. p.:
kanapē, paklāji, šujammašīnas, gultas, ēdamistabu un virtuvju iekārta, pianino utt.

ATVĒRTS KATRU DARBDIENU LĪDZ PL. 8 VAK.
RUNĀ ARĪ KRIEVISKI.

QUEEN WEST FURNITURE Co.
587 Queen St., W., Toronto, Ont. Telef. WA 6812

GRĀMATAS SIEVIETEI

	broš.	ies.
BIRZIŅA-VĪKSNA — Latviskā un modernā virtuve	—	2.70
BĒRTIŅA V. — Pavāru grāmata	—	2.60
BRASTIŅŠ E. — Latvju rakstu kompozicija	1.00	—
LATVJU ZELTENE 1.—7. kopsējums	2.50	—
LATVJU ZELTENE 2. — 13. ...à	0.60	—
LATVJU SIEVIETE 1. — 6. ...à	0.75	—
NOVADU TĒRPI — Lielvārde — Abrene	0.90	—
PAEGLE ED. — Latvju rakstu ābecīte un krāja	1.50	—
PAEGLE ED. — Celaine	0.80	—
REINHOLDE A. — Modernie rokdarbi I.	$1.00	—

Grāmatas izsūta nekavējoties pēc pasūtinājuma saņemšanas
Pieprasiet jauno cenrādi

OLGERTA DĪKA

(262) **GRĀMATNĪCA, R. 2 WAWERLY, OHIO, U.S.A.**

Anna Rozenberga ieradusies Eiropā

Heidelbergā — Savienoto Valstu aizsardzības sekretāra Loveta vietniece Anna Rozenberga inspekcijas braucienā ieradusies Eiropā. Ierodoties ASV bruņoto spēku augstākā komandiera Vācijā ģen. Hendija stābā viņu sveica 17 lielgabalu salūtšāvieni. Rozenbergai paredzētas vairākas apspriedes ar ģn. Hendiju.

S. VASARĀJA
transporta uzņēmums
»BALTIC CARTAGE«
and MOVERS

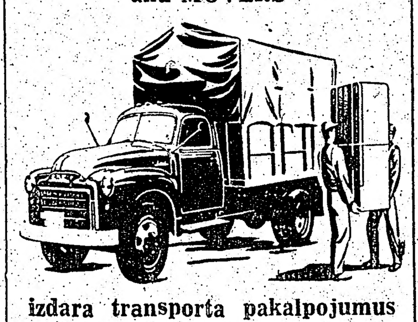

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

MEKLĒ 2 latvietes virtuves darbiem Haliburtonā. Tuvākas ziņas EM4-8614 31. jūlijā no pīkst. 9—10 vakarā. (274)

DAŽOS VĀRDOS

*

Uz Rietumvāciju šajās dienās pārbēguši 18 Austrumvācijas policisti. Jūlijā pārbēgušo skaits sasniedz 115.

*

Izrādi filmu „Formoza šodien", kas rāda un slavē nacionālo ķīniešu dzīvi šai salā, aizliegusi Burmas valdība. Pēdējā paskaidro, ka Burma esot oficiāli atzinusi komūnistu Ķīnas režīmu, kālab nevarot rādīt filmas, kas runā par kaut kādu citu — tātad — nelegālu Ķīnas valdību.

*

Ceļojumu pa Donavu no Lincas līdz Vīnei, ko grib pieredzēt katrs ārzemju tūrists, kas viesojas Austrijā, noliegusi Padomju Savienības pārstāvniecība Vīnē. Amerikāņu, angļu un franču pilnvarnieki Austrijā asi iebilst pret šādu politisku demonstrāciju tik nepolitiskajā, bet drīzāk romantiskajā jautājumā

*

Čechu tirdzniecības darbinieku arodbiedrības laikraksts ziņo, ka pēc valdības rīkojuma uzsākts izveidot gaisa aizsardzības sistēmu Prāgā. Tas esot nepieciešams, lai būtu sagatavoti pret Rietumu kapitālistu agresīvajiem plāniem".

*

Pirmais kokmateriālu sūtījums Dienvidamerikas valstīm devies ceļā no ASV. Ieročus sūta saskaņā ar savstarpējās aizsardzības plāniem un tos saņems Ekvadora, Peru un Kolumbija.

Sūtījumā ietelp motorizētie transporta līdzekļi, sakaru dienesta piederumi, dažādi ieroči un municija.

*

Pēc septiņu gadu klusēšanas darbību atsāk slavenais vācu lidmašīnu producents Junkers. Kamēr vēl pastāv sabiedroto noteikums, kas vāciešiem neļauj būvēt lidmašīnas, Junkersa fabrikas gatavos darba mašīnas un rīkus, lai, mainoties noliegumam, varētu sākt pašu gaisa ērgļu būvi.

*

Jautāts, vai arī viņš sēž pie televīzijas uztvērēja un vēro demokrātu partijas kopsapulces norisi, Eizenhauers atbildējis: „Mēs esam bijuši pārāk aizņemti, lai sēdētu pie uztvērēja. Laiks aizgājis makšķerējot un gleznojot. Bez tam man vajadzēja trīs reizes dienā gatavot ēdienu." Kā zināms, ēdienu gatavošana ir viena no Aika iemīļotajām nodarbībām.

*

Senāta kopsapulces vadītājs Sems Reiberns, runādams demokratu kongresā, teica, ka republikāņu partijā nekas neesot mainījies. Eizenhauers esot tikai jauna izkārtne, aiz kuras tomēr esot tā pati vecā bagātnieku partija. Minesotas demokratu senātors Hamfrejs turpretim nosaucis republikāņus par partiju, kurā nu valdot tikai ģenerāļi: Eizenhauers, Mekarturs, Vīdmaiers, „Motors" un „Elektriks". Ar pēdējiem vārdiem ir veikli norādīts, ka Eizenhaueru balsta lielo General Electric un General Motor sabiedrības.

„Kanadas pilsonības balvas"

Visnesamaksājamākā dāvana, ko vecāki var dot bērniem, ir brīvība... brīvība uzaugt mīlestības un rūpības vidē ... brīvība pašam izraudzīties savus draugus, savas iemīļotās grāmatas, savu paša baznīcu un savu paša nākotnes karjēru. Iegūstot savu Kanadas pilsonības apliecību, jūs nodrošināt šīs dāvanas saviem bērniem un bērnu bērniem. No otras puses, Kanada augsti vērtē tās dāvanas, ko **jūs** esat atveduši... jaunas asinis, jaunus uzskatus, jaunas godkārības, jaunas zināšanas un **jaunu lojālitāti.** Būt labam pilsonim ir tikai mazumiņš, ko jūs varat dot par nesamaksājamo brīvības dāvanu

AIZVIEN PĒRC LABĀKO — PĒRC VESTONA RAŽOJUMUS

Tāpat kā labu ļaužu no daudzām zemēm sajaukums ir devis augstvērtīgus Kanadas pilsoņus, daudzu labu sastāvdaļu sajaukums dod Vestona produktu augsto kvalitāti. Tāpēc vairāk kā 65 gadus Vestons ir baudījis pastāvīgi pieaugošu uzticību un labvēlību no viena Kanadas krasta līdz otram.

Weston's

GEORGE WESTON LIMITED... CANADA

FL-2

Meža ugunsgrēks skaŗ katru cilvēku, tādēļ, ka tas ikvienam nes zaudējumus

Esi uzmanīgs ar cigareti, sērkociņiem, uguskuru un uzliesmojošiem materiāliem, ja esi mežainā apvidū vai tā tuvumā

Zini, kā jārīkojas uguns izcelšanās brīdī un palīdzi ugunsapkaŗotājiem, nekavējoties ziņojot par dūmiem vai uguni

PAR BRĪVU: pieprasi mūsu illustrēto brošūru kuŗā attēlotas Kanadā augošo 25 dažādu koku lapas, un mūsu Randžera (Ranger) ugunsgrēka novēršanas un ugunsapkaŗošanas prospektus

B-107

RANGER BREWING COMPANY LIMITED
KITCHENER • ONTARIO